

Bruselj, 27. november 2023
(OR. en)

15808/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0053(COD)**

**TRANS 524
CODEC 2222**

POROČILO

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	15402/23
Št. dok. Kom.:	6795/1/23 REV1 + ADD1 REV1
Zadeva:	Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o vozniških dovoljenjih, spremembi Direktive (EU) 2022/2561 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Komisije (EU) št. 383/2012 – splošni pristop

I. UVOD

1. Komisija je 1. marca 2023 Svetu predložila predlog za popolno prenovu direktive o vozniških dovoljenjih, tj. četrto reformo te direktive.
2. Predlog, ki je bil sprejet v okviru pobud Komisije REFIT in svežnja ukrepov za varnost v cestnem prometu, je pomemben za več kot 250 milijonov voznikov v EU in EGP. Njegov cilj je izboljšati varnost v cestnem prometu in olajšati prosto gibanje državljanov v EU. Glavni novi elementi so:
 - uvedba „mobilnega“ (tj. digitalnega) vozniškega dovoljenja,

- korak k uskladitvi postopkov zdravniških pregledov, ki se uporabljajo v državah članicah,
- sistem za vožnjo s spremstvom z vozniškim dovoljenjem od 17. leta naprej,
- poskusna doba za voznike začetnike,
- ciljne tehnične prilagoditve za nadaljnje zmanjšanje ovir za dostop državljanov, ki se selijo iz ene države članice v drugo, do dovoljenj, centralizirana ocena okvira tretje države za cestni promet zaradi zamenjave vozniških dovoljenj v državi članici in
- ciljna posodobitev zahtev za preizkuse za pridobitev vozniškega dovoljenja ter zahtev v zvezi s psihofizično sposobnostjo voznika.

II. DELO V DRUGIH INSTITUCIJAH

3. Evropski parlament je za pristojni odbor za ta predlog imenoval Odbor za promet in turizem (TRAN), za poročevalko pa Karimo DELLI (Greens/EFA, FR). Odbor bo o njenem poročilu predvidoma glasoval 7. decembra 2023.
4. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje o predlogu sprejel 14. junija 2023, Odbor regij pa je sklenil, da mnenja ne bo dal. Evropski nadzornik za varstvo podatkov je mnenje podal 25. aprila 2023.

III. III. DELO V SVETU IN V OKVIRU NJегоVIH PRIPRAVLJALNIH TELES

5. Komisija je sveženj ukrepov za varnost v cestnem prometu celovito predstavila na seji Delovne skupine za kopenski promet 2. marca 2023. Ocena učinka je bila nato predstavljena in preučena 8. marca 2023. Delovna skupina je 8. marca 2023 začela preučevati posamezne člene, na podlagi česar je bilo pripravljenih več povzetkov z „vprašanji in odgovori“. Švedsko predsedstvo je pripravilo prvi kompromisni predlog, ki je zadeval upravne dele izdajanja dovoljenj (členi 8 do 13 in Priloga I) ter vožnjo s spremstvom, poskusno dobo in zahteve glede preizkusov; kompromisno besedilo je nato do seje delovne skupine 21. junija 2023 dodatno prilagodilo.

6. Svet je 1. junija 2023 opravil orientacijsko razpravo. Ministri in ministrice so predlog pozdravili, saj po njihovem mnenju prispeva k napredku pri akcijskih načrtih za varnost v cestnem prometu, za katerega si prizadevajo. Kot nujno so ocenili predvsem osredotočenost na mlade voznike ter njihovo vedenje, znanje in spretnosti, večinoma pa so bili načeloma naklonjeni tudi enotnim programom vožnje s spremstvom in poskusni dobi. Kljub temu so se glede podrobnosti mnenja precej razlikovala; največja odstopanja so bila pri elementih predloga, ki zadevajo zdravstvene preglede in spremljanje psihofizičnega zdravja starejših. Cilj, da se uvede digitalno voziško dovoljenje in da bi to sčasoma postalo privzeta oblika, je bil na splošno dobro sprejet. Ministri in ministrice so v zvezi s tem razpravljali o denarnici EU za digitalno identiteto, vsebini digitalnega dovoljenja, nespletnem preverjanju, prijaznosti do uporabnika, varnosti IT in času prenosa.
7. Špansko predsedstvo je nadaljevalo delo in v razpravo o kompromisnem besedilu med 10. julijem in 13. novembrom 2023 vključilo vse preostale dele predloga.
8. Na zadnji seji delovne skupine (13. novembra 2023) so delegacije pozdravile doseženi napredek in velika večina je menila, da je mogoče pripraviti splošni pristop v decembru. Še nerešeni preučitveni pridržki so se večinoma nanašali na pooblastilo Komisije za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo prilog II, III, IV in VI (člen 10(8)) in zdravstvena stanja (Priloga III). Delegacije so ponovile nekatere pomisleke glede različnih delov predloga, na primer v zvezi z dovoljeno težo za nekatere tipe vozil ali spremembe v višjo kategorijo (člen 6 in člen 9, Priloga V), standardno trajanje veljavnosti voziških dovoljenj (člen 10), preverjanje zdravstvenih stanj (člen 10a) ali sistemom za vožnjo s spremstvom (člen 14).
9. Po nadaljnjih spremembah kompromisnega besedila po tej seji je Odbor stalnih predstavnikov 22. novembra 2023 potrdil besedilo v okviru priprav na sejo Sveta. Besedilo je podprla velika večina držav članic. Nekatere delegacije so opozorile na preostale pomisleke glede določenih delov predloga, na primer v zvezi z ambicijami sistema za vožnjo s spremstvom (člen 14). Predstavniki Komisije je podprl delo predsedstva in izrazil naklonjenost ohranitvi sistema za vožnjo s spremstvom kot obvezne možnosti tudi za težka vozila.

10. Bistvene spremembe v primerjavi s predlogom Komisije je mogoče povzeti tako:
- prostovoljno skrajšanje obdobja veljavnosti voznških dovoljenj za starejše (člen 10(2)),
 - jasnejši opis preverjanja psihofizične sposobnosti za vožnjo pred izdajo in podaljšanjem voznških dovoljenj, in sicer na podlagi različnih sistemov, razvitih v državah članicah (člen 10a),
 - uskladitev tehničnih elementov za mobilna voznška dovoljenja s prihodnjim sprejetjem uredbe eIDAS21 in boljša povezava med sprejetjem izvedbenih aktov in obveznostjo držav članic glede izvajanja (člena 3 in 5, Priloga I, del C),
 - uskladitev dovoljene teže za bivalna vozila kategorije B z obstoječo dovoljeno težo za bivalne priklopnike (člen 6(1)),
 - podrobnejše smernice za oceno okvira tretjih držav za varnost v cestnem prometu, ki jo opravi Komisija (člen 12),
 - izpopolnitev zahtev za spremljevalca v sistemu vožnje s spremstvom, tj. sistemu, ki bo obvezen samo za dovoljenje kategorije B (člen 14),
 - preoblikovanje pogojev v zvezi s poskusno dobo glede na pristojnosti držav članic in uveljavljene prakse (člen 15),
 - možnost, da kandidat, čigar država članica običajnega prebivališča ni država članica njegovega državljanstva, pod določenimi pogoji opravlja teoretični preizkus v slednji, pri čemer ta možnost za praktični preizkus ne obstaja (člen 17).

¹ Besedilo sprememb, uvedenih po pogajanjih, je v dokumentu ST 15149/23.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

11. Glede na navedeno naj Svet (promet, telekomunikacije in energija) na seji 4. decembra 2023 doseže dogovor o splošnem pristopu glede kompromisnega besedila, priloženega temu poročilu.
-

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o voznških dovoljenjih, spremembi Direktive (EU) 2022/2561 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Komisije (EU) št. 383/2012
(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 91(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij³,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

[OPOMBA: uvodne izjave bodo prilagojene pozneje]

² UL C , , str. .

³ UL C , , str. .

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta direktiva določa skupna pravila o:
 - (a) vzorcih, standardih in kategorijah voznških dovoljenj;
 - (b) izdajanju, veljavnosti, podaljševanju in vzajemnem priznavanju voznških dovoljenj;
 - (c) nekaterih vidikih zamenjave, nadomestitve, odvzema, omejitve, začasnega odvzema in razveljavitve voznških dovoljenj;
 - (d) nekaterih vidikih, ki se uporabljajo za voznike začetnike.

2. Ta direktiva se ne uporablja za vozila na motorni pogon, na kolesih ali gosenicah, ki imajo najmanj dve osi ter katerih glavna funkcija je vlečna moč, zasnovana pa so predvsem za vlečenje, potiskanje, prevažanje ali pogon različnih orodij, naprav ali priklopnih vozil, ki se uporabljajo v kmetijstvu ali gozdarstvu, in katerih uporaba za prevoz oseb ali blaga po cesti ali za vleko vozil, ki se uporabljajo za prevoz oseb ali blaga na cesti, je samo sekundarna funkcija.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „voznško dovoljenje“ pomeni dokument, ki potrjuje pravico do vožnje vozil na motorni pogon in navaja pogoje, pod katerimi lahko imetnik vozi. Ta dokument je lahko v fizični ali digitalni obliki ali pa obeh;

- (2) „fizično vozniško dovoljenje“ pomeni vozniško dovoljenje v fizični obliki, izdano v skladu s členom 4;
- (3) „mobilno vozniško dovoljenje“ pomeni vozniško dovoljenje v digitalni obliki, izdano v skladu s členom 5;
- (4) „vozilo na motorni pogon“ pomeni katerokoli vozilo na lastni pogon, ki vozi po cesti in ni tirno vozilo;
- (5) „dvokolesno vozilo“ pomeni vozilo iz člena 4(2), točka (a), Uredbe (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴;
- (6) „trikolesno vozilo“ pomeni vozilo iz člena 4(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 168/2013;
- (7) „lahki štirikolesnik“ pomeni vozilo iz člena 4(2), točka (f), Uredbe (EU) št. 168/2013;
- (8) „motorno kolo“ pomeni dvokolesno vozilo z bočno prikolico ali brez nje iz člena 4(2), točki (c) in (d), Uredbe (EU) št. 168/2013;
- (9) „trikolesnik na motorni pogon“ pomeni vozilo s tremi simetrično nameščenimi kolesi iz člena 4(2), točka (e), Uredbe (EU) št. 168/2013.
- (10) „motorno vozilo“ pomeni vsako vozilo na motorni pogon, ki se običajno uporablja za prevoz oseb ali blaga po cesti ali za cestno vleko vozil, ki se uporabljajo za prevoz oseb ali blaga. Ta pojem vključuje trolejbus, to so vozila, priključena na električni drsnik, ki ne vozijo po tirih;
- (11) „težki štirikolesnik“ pomeni vozilo iz člena 4(2), točka (g), Uredbe (EU) št. 168/2013;

⁴ Uredba (EU) št. 168/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2013 o odobritvi in tržnem nadzoru dvo- ali trikolesnih vozil in štirikolesnikov (UL L 60, 2.3.2013, str. 52).

- (12) „prepoved vožnje“ pomeni vsako odločitev, ki ima za posledico odvzem, razveljavitev, omejitev ali začasni odvzem vozniškega dovoljenja ali pravice do vožnje voznika vozila na motorni pogon in je postala izvršljiva. Tak ukrep je lahko primarna, sekundarna ali dopolnilna sankcija ali varnostni ukrep;
- (13) „bivalno vozilo“ pomeni vozilo za posebne namene kategorije M iz člena 4 in Priloge I, točka 5.1, k Uredbi (EU) 2018/858, izdelano tako, da vključuje bivalni prostor, ki vsebuje vsaj naslednjo opremo:
- sedeže in mizo,
 - ležišča, ki se lahko sestavijo iz sedežev,
 - opremo za kuhanje in
 - opremo za hrambo.
- Ta oprema mora biti togo pritrjena v bivalnem prostoru; vendar pa je miza lahko izdelana tako, da jo je mogoče enostavno odstraniti;
- (14) „reševalno vozilo“ pomeni vozilo kategorije M iz člena 4 in Priloge I, točka 5.3, k Uredbi (EU) 2018/858, namenjeno za prevoz bolnih ali poškodovanih oseb, ki je posebej opremljeno za ta namen.

Člen 3

Standardne specifikacije Unije za vozniška dovoljenja in vzajemno priznavanje

1. Države članice zagotovijo, da se njihova nacionalna vozniška dovoljenja izdajajo v skladu z določbami te direktive ter s standardnimi specifikacijami Unije in drugimi merili na podlagi:
 - (a) člena 4 za fizična vozniška dovoljenja;
 - (b) člena 5 za mobilna vozniška dovoljenja.
2. Države članice zagotovijo, da so fizična in mobilna vozniška dovoljenja, izdana isti osebi, popolnoma enakovredna, kar zadeva pravice in pogoje, pod katerimi je ta oseba pooblaščen za vožnjo, in obdobje veljavnosti.

3. Države članice kot predpogoj pri izdaji, zamenjavi, podaljšanju ali zamenjavi vozniškega dovoljenja v eni obliki od kandidata ne smejo zahtevati, da ima pri sebi vozniško dovoljenje v drugi obliki. To ne posega v obravnavo obstoječih dovoljenj v primeru zamenjave ali nadomestitve v skladu s členom 11(3) in (4).
4. Države članice v 5 letih po sprejetju izvedbenih aktov v skladu s členom 5(7) zagotovijo, da se kot privzeto izdajajo samo mobilna vozniška dovoljenja. Države članice se lahko odločijo za izdajanje mobilnih vozniških dovoljenj pred tem datumom.
5. Z odstopanjem od odstavka 4 države članice na zahtevo kandidata zagotovijo možnost, da se namesto mobilnega vozniškega dovoljenja ali skupaj z njim izda fizično vozniško dovoljenje.
6. Vozniška dovoljenja, ki jih izdajajo države članice, se vzajemno priznavajo. Vendar se mobilna vozniška dovoljenja, izdana v skladu s členom 5, vzajemno priznavajo po datumu iz odstavka 4.

[...]

Člen 4

Fizična vozniška dovoljenja

1. Države članice izdajo fizična vozniška dovoljenja na podlagi standardnih specifikacij Unije iz Priloge I, del A1.
2. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za preprečevanje vsakršnega tveganja ponarejanja vozniških dovoljenj, tudi vozniških dovoljenj, izdanih pred 19. Januarjem 2013. O tem obvestijo Komisijo.

Fizično vozniško dovoljenje se zaščiti pred ponarejanjem v skladu s standardnimi specifikacijami Unije iz Priloge I, del A2. Države članice lahko vključijo dodatne varnostne elemente.

3. Kadar imetnik veljavnega fizičnega vozniškega dovoljenja, ki nima obdobja veljavnosti, pridobi običajno prebivališče v državi članici, ki ni izdajateljica vozniškega dovoljenja, lahko država članica gostiteljica uporabi obdobja veljavnosti iz člena 10(2), tako da po preteku dveh let od datuma, ko je imetnik pridobil običajno prebivališče na njenem ozemlju, podaljša vozniško dovoljenje.
4. Države članice zagotovijo, da do 19. januarja 2033 vsa fizična vozniška dovoljenja, ki so izdana ali so v obtoku, izpolnjujejo vse zahteve te direktive.
5. Države članice lahko kot sestavni del fizičnega vozniškega dovoljenja vključijo pomnilniški medij (mikročip). Če se država članica odloči, da bo v svoje fizično vozniško dovoljenje vključila mikročip, se lahko, kadar to določa njena nacionalna zakonodaja v zvezi z vozniškimi dovoljenji, odloči tudi, da bo na mikročipu shranila dodatne podatke poleg tistih iz Priloge I, del D.

Kadar države članice vključijo mikročip kot del fizičnega vozniškega dovoljenja, upoštevajo tehnične zahteve iz Priloge I, del B. Države članice lahko vključijo dodatne varnostne elemente.

Države članice v primeru, da se odločijo za vključitev mikročipa v svoja fizična vozniška dovoljenja ali kakršno koli spremembo take odločitve, o tem obvestijo Komisijo v treh mesecih od sprejetja te odločitve. Države članice, ki so na svoja fizična vozniška dovoljenja že vključile mikročip, o tem obvestijo Komisijo v treh mesecih od datuma začetka veljavnosti te direktive.

6. Države članice lahko odločijo, da na mesto, rezervirano za mikročip, na fizičnih vozniških dovoljenjih, ki jih izdajo, namesto mikročipa ali skupaj z njim vgravirajo kodo QR. Koda QR omogoča preverjanje verodostojnosti informacij, navedenih na fizičnem vozniškem dovoljenju.

7. Države članice zagotovijo, da preveritelj ne shranjuje osebnih podatkov, potrebnih za preverjanje informacij, navedenih na fizičnem vozniškem dovoljenju, razen če pravo Unije ali nacionalno pravo dovoljuje shranjevanje, in da organ izdajatelj vozniškega dovoljenja ni obveščen o postopku preverjanja.

Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe v zvezi s funkcijami interoperabilnosti in varnostnimi ukrepi, ki jih morajo izpolnjevati kode QR, vgravirane na fizičnih vozniških dovoljenjih. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).

Države članice v primeru, da se odločijo za vključitev kode QR na svoja fizična vozniška dovoljenja ali kakršno koli spremembo take odločitve, o tem obvestijo Komisijo v treh mesecih od sprejetja te odločitve.

8. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 21 o spremembi Priloge I, deli A, B in D, kadar je ustrezno, da bi se upošteval tehnični, operativni ali znanstveni razvoj.

Člen 5

Mobilna vozniška dovoljenja

1. Države članice izdajo mobilna vozniška dovoljenja na podlagi standardnih specifikacij Unije iz Priloge I, del C.
2. Brez poseganja v nacionalne predpise, ki zahtevajo plačilo pristojbine za izdajo vozniškega dovoljenja, države članice osebam, ki so jim izdale mobilno vozniško dovoljenje, omogočijo brezplačen elektronski dostop do mobilnih vozniških dovoljenj.

Mobilna vozniška dovoljenja se izdajo kot elektronska potrdila o atributih za evropske denarnice za digitalno identiteto v skladu z Uredbo (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta⁵.

3. [...] Države članice zagotovijo, da na mobilnih vozniških dovoljenjih ni navedenih več podatkov, kot je potrebno v skladu s Prilogo I, del D, in da se v ta namen ne obdelujejo nobeni drugi osebni podatki, razen tistih, ki so potrebni za preverjanje vozniških pravic imetnika.
4. [...] Države članice zagotovijo, da preveritelj ne shranjuje osebnih podatkov, potrebnih za preverjanje vozniških pravic imetnika mobilnega vozniškega dovoljenja, razen če pravo Unije ali nacionalno pravo dovoljuje shranjevanje.
5. Države članice Komisiji sporočijo seznam izdajateljev mobilnih vozniških dovoljenj, ki ga posodablajo. Komisija na varen način in v elektronsko podpisani ali ožigosani obliki, primerni za avtomatizirano obdelavo, omogoči dostop javnosti do teh seznamov.
6. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 21 o spremembi Priloge I, del C, kadar je ustrezno, da bi se upošteval tehnični, operativni ali znanstveni razvoj.
7. Komisija do [datum začetka veljavnosti + 18 mesecev] sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne določbe glede videza, interoperabilnosti, standardov posodabljanja podatkov in evidenc, varnosti in organizacijskih ureditev za obdelavo in varstvo osebnih podatkov, preizkušanja ter tehničnih in varnostnih standardov za zamenjavo mobilnih vozniških dovoljenj, vključno z elementi preverjanja in vmesnikom z nacionalnimi sistemi. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).

⁵ Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu (UL L 257, 28.8.2014, str. 73).

Člen 6

Kategorije voznških dovoljenj

1. Z voznškim dovoljenjem se dovoli vožnja vozil na motorni pogon, ki spadajo v naslednje kategorije:

(a) mopedi:

kategorija AM:

- dvo- ali trikolesna vozila z največjo konstrukcijsko določeno hitrostjo, ki ne presega 45 km/h (razen vozil, katerih največja konstrukcijsko določena hitrost je manjša ali enaka 25 km/h);
- lahki štirikolesniki;

(b) motorna kolesa in trikolesniki na motorni pogon:

(i) kategorija A1:

- motorna kolesa s prostornino valja, ki ne presega 125 kubičnih centimetrov, z močjo, manjšo od 11 kW, in z razmerjem moči/teže, ki ne presega 0,1 kW/kg;
- trikolesniki na motorni pogon, katerih moč ne presega 15 kW;

(ii) kategorija A2:

motorna kolesa z močjo, manjšo od 35 kW, in z razmerjem moči/teže, ki ne presega 0,2 kW/kg in ki ne izvira iz vozila z močjo, večjo od 70 kW;

(iii) kategorija A:

- motorna kolesa;
- trikolesniki na motorni pogon z močjo, ki presega 15 kW;

Motorna vozila v kategorijah iz točk (a) in (b) se lahko kombinirajo s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa ne presega polovice mase neobremenjenega vlečnega vozila; Države članice lahko zaradi varnosti v cestnem prometu predpišejo dodatne pogoje za voznška dovoljenja, ki so jih izdale.

(c) motorna vozila:

(i) kategorija B1:

- težki štirikolesniki.

Kategorija B1 je izbirna; v državah članicah, ki te kategorije vozniškega dovoljenja ne uvedejo, se za vožnjo teh vozil zahteva vozniško dovoljenje za kategorijo B. Te države članice lahko zavrnejo zamenjavo vozniškega dovoljenja za kategorijo B1.

Države članice se lahko tudi odločijo, da za vožnjo na svojem ozemlju to kategorijo uvedejo izključno za vozila iz člena 9(4), prvi pododstavek, točka (c), ter pod pogoji iz navedenega odstavka in pod dodatnimi pogoji, da je voznik ob izdaji vozniškega dovoljenja za to kategorijo mlajši od 21 let, da vozniško dovoljenje za to kategorijo preneha veljati, ko imetnik dopolni 21 let, in da se vozniško dovoljenje za to kategorijo ne more podaljšati. Če se država članica odloči, da bo to storila, to označi na vozniškem dovoljenju z uporabo kode Unije 60.03;

(ii) kategorija B:

- motorna vozila z največjo dovoljeno maso, ki ni večja od 3 500 kg, zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika;
- motorna vozila te kategorije se lahko kombinirajo s priklopnikom kategorije O1 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858.

Brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil se lahko motorna vozila te kategorije kombinirajo s priklopnikom kategorije O2 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858, katerega največja dovoljena masa presega 3 500 kg, pod pogojem da največja dovoljena masa take kombinacije ali bivalnega vozila ne presega 4 250 kg. Kadar masa take kombinacije ali bivalnega vozila presega 3 500 kg, države članice v skladu z določbami Priloge V zahtevajo, da ga je mogoče voziti le po:

- končanem usposabljanju ali
- opravljenem preizkusu spretnosti in ravnanja.

Države članice lahko zahtevajo tudi tako usposabljanje in hkrati opravljen preizkus spretnosti in ravnanja.

Pod enakimi pogoji in brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil lahko motorna vozila te kategorije sestavljajo reševalna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3 500 kg, vendar ne presega 4 250 kg.

Države članice označijo pravico do vožnje take kombinacije, bivalnega vozila ali reševalnega vozila na vozniškem dovoljenju z ustrezno kodo Unije iz Priloge I, del E;

(iii) kategorija BE:

- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacija vozil, sestavljena iz vlečnega vozila kategorije B in priklopnika kategorije O2 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858;

(iv) kategorija C1:

- motorna vozila, ki ne spadajo v kategoriji D1 ali D in katerih največja dovoljena masa presega 3 500 kg, vendar je manjša od 7 500 kg, ter ki so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika;
- motorna vozila te kategorije se lahko kombinirajo s priklopnikom kategorije O1 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858.

(v) kategorija C1E:

- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije C1 in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 750 kg, pod pogojem, da dovoljena masa kombinacije ne presega 12 000 kg;
- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije B in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 3 500 kg, pod pogojem, da dovoljena masa kombinacije ne presega 12 000 kg;

- (vi) kategorija C:
- motorna vozila, ki ne spadajo v kategoriji D1 ali D in katerih največja dovoljena masa presega 3 500 kg ter ki so zasnovana in izdelana za prevoz največ osem potnikov poleg voznika.
 - motorna vozila te kategorije se lahko kombinirajo s priklopnikom kategorije O1 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858.
- (vii) kategorija CE:
- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije C in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 750 kg;
- (viii) kategorija D1:
- motorna vozila, ki so zasnovana in izdelana za prevoz več kot 8, a največ 16 potnikov poleg voznika ter katerih največja dolžina ne presega 8 metrov;
 - motorna vozila te kategorije se lahko kombinirajo s priklopnikom kategorije O1 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858.
- (ix) kategorija D1E:
- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije D1 in priklopnika ali polpriklopnika, pri čemer največja dovoljena masa priklopnika ali polpriklopnika presega 750 kg;
- (x) kategorija D:
- motorna vozila, ki so zasnovana in izdelana za prevoz več kot osem potnikov poleg voznika; motorna vozila, za katere velja vozniško dovoljenje za kategorijo D, se lahko kombinirajo s priklopnikom kategorije O1 iz člena 4 Uredbe (EU) 2018/858;
- (xi) kategorija DE:
- brez poseganja v pravila o homologaciji zadevnih vozil kombinacije vozil, sestavljene iz vlečnega vozila kategorije D in priklopnika, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg;

2. S predhodnim soglasjem Komisije, ki oceni vpliv predlaganega ukrepa na varnost v cestnem prometu, lahko države članice iz uporabe tega člena izključijo nekatere posebne tipe vozil na motorni pogon, vključno s posebnimi vozili za invalide.

Države članice lahko iz uporabe te direktive izključijo tipe vozil, ki jih uporabljajo oborožene sile in civilna zaščita oziroma tipe vozil pod njihovim nadzorom. O tem obvestijo Komisijo.

Člen 7

Najnižje starosti

1. Najnižja starost za izdajo vozniškega dovoljenja je:
- (a) 16 let za kategorije AM, A1 in B1;
 - (b) 18 let za kategorije A2, B, BE, C1 in C1E;
 - (c) v zvezi s kategorijo A:
 - (i) 20 let za motorna kolesa. Vendar pa je vožnja motornih koles iz te kategorije dovoljena le osebam, ki imajo vsaj dvoletne vozniške izkušnje z vožnjo motornih koles, za katere velja vozniško dovoljenje za kategorijo A2. Pogoj dvoletnih izkušenj se lahko opusti, če je kandidat star najmanj 24 let;
 - (ii) 21 let za trikolesnike na motorni pogon z močjo nad 15 kW;
 - (d) 21 let za kategorije C, CE, D1 in D1E;
 - (e) 24 let za kategorije D in DE.
2. Države članice lahko zvišajo ali znižajo najnižjo starost za izdajo vozniškega dovoljenja:
- (a) za kategorijo AM navzdol do 14 let ali navzgor do 18 let;

- (b) za kategorijo B1 navzgor do 18 let;
- (c) za kategorijo A1 navzgor do 18 let, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
 - (i) med najnižjo starostjo za kategorijo A1 in najnižjo starostjo za kategorijo A2 sta dve leti razlike;
 - (ii) zahteva se najmanj dve leti izkušenj za motorna kolesa kategorije A2, preden se lahko dovoli vožnja motornih koles za kategorijo A, kot je navedeno v odstavku 1, točka (c)(i);
- (d) za kategoriji B in BE navzdol do 17 let.

3. Države članice lahko znižajo najnižjo starost za kategorijo C do 18 let in za kategorijo D do 21 let v zvezi z:

- (a) vozili, ki jih uporabljajo gasilske službe, in vozili, ki se uporabljajo za vzdrževanje javnega reda in miru;
- (b) vozili, ki se uporabljajo za preskuse na cesti za namen popravil ali vzdrževanja.

4. Vozniška dovoljenja, ki se izdajo v skladu z odstavkoma 2 in 3, so veljavna le na ozemlju države članice izdajateljice, dokler imetnik dovoljenja ne doseže najnižje starostne meje iz odstavka 1.

Države članice lahko na svojem ozemlju priznajo veljavnost vozniških dovoljenj, izdanih voznikom, starim manj kakor določeno z najnižjimi starostnimi mejami iz odstavka 1.

5. Z odstopanjem od odstavka 1, točki (d) in (e), tega člena je za izdajo vozniškega dovoljenja, kadar ima kandidat spričevalo o strokovni usposobljenosti iz člena 6 Direktive (EU) 2022/2561, najnižja starost naslednja:

- (a) najnižja starost iz člena 5(2), točka (a)(i), Direktive (EU) 2022/2561 za kategoriji C in CE;

- (b) najnižja starost iz člena 5(3), točka (a)(i), drugi pododstavek, navedene direktive za kategoriji D1 in D1E;
- (c) najnižja starost iz člena 5(3), točka (a)(i), prvi pododstavek, točka (a)(ii), prvi pododstavek, ter točka (b), navedene direktive za kategoriji D in DE.

Kadar država članica v skladu s členom 5(3), točka (a)(i), drugi pododstavek, ali členom 5(3), točka (a)(ii), drugi pododstavek, Direktive (EU) 2022/2561 na svojem ozemlju dovoli vožnjo pri nižji starosti, je vozniško dovoljenje veljavno le na ozemlju države članice izdajateljice, dokler imetnik dovoljenja ne dopolni ustrezne najnižje starosti iz prvega pododstavka tega odstavka in pridobi spričevala o strokovni usposobljenosti.

Člen 8

Pogoji in omejitve

1. Države članice označijo vozniška dovoljenja, izdana osebi, za katero velja eden ali več pogojev, pod katerimi je ta oseba pooblaščen za vožnjo. V ta namen države članice uporabljajo ustrezne kode Unije iz Priloge I, del E. Za pogoje, ki niso zajeti v Prilogi I, del E, lahko uporabijo nacionalne kode.

Če je vozniku zaradi fizične nezmožnosti dovoljena samo vožnja nekaterih tipov vozil ali vozil, prilagojenih takim nezmožnostim, se preizkus spretnosti in ravnanja iz člena 10(1) opravi v takem vozilu.

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 21 o spremembi Priloge I, del E, kadar je ustrezno, da bi se upošteval tehnični, operativni ali znanstveni razvoj.

Člen 9

Stopnjevitost in ekvivalentnost kategorij

1. Vozniška dovoljenja za kategorije BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D in DE se izdajo samo voznikom, ki so že upravičeni do vožnje vozil kategorije B.
2. Veljavnost voznških dovoljenj se določi na naslednji način:
 - (a) dovoljenja, izdana za kategorije C1E, CE, D1E ali DE, so veljavna za kombinacije vozil v kategoriji BE;
 - (b) dovoljenja, izdana za kategorijo CE, so veljavna za kategorijo DE, v kolikor so njihovi imetniki upravičeni do vožnje vozil v kategoriji D;
 - (c) dovoljenja, izdana za kategorijo C1E ali CE, so veljavna za kategorijo D1E, v kolikor so njihovi imetniki upravičeni do vožnje vozil v kategoriji D1;
 - (c1) dovoljenja, izdana za kategoriji CE in DE, so veljavna za kategoriji C in C1 oziroma D in D1;
 - (d) dovoljenja, izdana za kategoriji CE in DE, so veljavna za kombinacije vozil v kategorijah C1E oziroma D1E;
 - (d1) dovoljenja, izdana za kategoriji C1E in D1E, so veljavna za kategoriji C1 oziroma D1;
 - (e) dovoljenja, izdana za katero koli kategorijo, so veljavna za vozila v kategoriji AM, vendar pa lahko država članica za voznška dovoljenja, izdana na njenem ozemlju, omeji ekvivalentnost za kategorijo AM na kategorije A1, A2 in A, če država članica uvede praktični preizkus kot pogoj za pridobitev kategorije AM;
 - (f) dovoljenja, izdana za kategorijo A2, so veljavna tudi za kategorijo A1;

- (g) dovoljenja, izdana za kategorije A, B, C ali D, so veljavna za kategorije A1 in A2; B1; C1; oziroma D1;
 - (h) vozniško dovoljenje za kategorijo B dve leti po prvi izdaji velja za vožnjo vozil na alternativna goriva iz člena 2 Direktive Sveta 96/53/ES⁶ z največjo dovoljeno maso nad 3 500 kg, ki pa ne presega 4 250 kg, brez priklopnika.
3. Države članice lahko za vožnjo na svojem ozemlju odobrijo naslednje ekvivalentnosti:
- (a) trikolesnike na motorni pogon z dovoljenjem za kategorijo B za trikolesnike na motorni pogon z močjo, ki presega 15 kW, pod pogojem, da je imetnik dovoljenja za kategorijo B star najmanj 21 let;
 - (b) motorna kolesa kategorije A1 z dovoljenjem za kategorijo B.

Ekvivalentnosti iz prvega pododstavka vzajemno priznavajo države članice, ki so jih odobrile.

Države članice na voznškem dovoljenju ne navedejo pravice imetnika do vožnje vozil iz prvega pododstavka drugače kot z ustrezno kodo Unije iz Priloge I, del E.

Države članice nemudoma obvestijo Komisijo o ekvivalentnostih iz prvega pododstavka, ki se odobrijo na njihovem ozemlju, vključno z nacionalnimi kodami, ki so se morebiti uporabljale pred začetkom veljavnosti te direktive. Komisija da te informacije na voljo državam članicam, da bi olajšala uporabo tega odstavka.

⁶ Direktiva Sveta 96/53/ES z dne 25. julija 1996 o določitvi največjih dovoljenih mer določenih cestnih vozil v Skupnosti v notranjem in mednarodnem prometu in največjih dovoljenih tež v mednarodnem prometu (UL L 235, 17.9.1996, str. 59).

4. Države članice lahko na svojem ozemlju dovolijo vožnjo naslednjih kategorij vozil:
- (a) vozil kategorije D1 z največjo dovoljeno maso 3 500 kg, ki ne vključuje nobene posebne opreme, namenjene za prevoz invalidnih potnikov, voznikom imetnikom dovoljenja za kategorijo B, starejšim od 21 let, če je bilo dovoljenje prvič izdano najmanj dve leti pred tem in pod pogojem, da vozila uporabljajo neprofitni organi za socialne namene in da voznik svoje storitve opravlja prostovoljno;
 - (b) vozil z največjo dovoljeno maso, ki presega 3 500 kg, voznikom imetnikom dovoljenja za kategorijo B, starejšim od 21 let, če je bilo dovoljenje prvič izdano najmanj dve leti pred tem in če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
 - (i) ta vozila so v mirujočem stanju namenjena le za uporabo kot prostor za poučevanje ali rekreacijo;
 - (ii) uporabljajo jih nekomercialni organi za socialne namene;
 - (iii) spremenjena so bila tako, da jih ni mogoče uporabljati za prevoz več kot devetih oseb ali za prevoz kakršnega koli blaga, razen tistega, ki je nujno potrebno za njihove namene;
 - (c) vozil kategorije B, katerih največja dovoljena masa ne presega 2 500 kg in katerih največja hitrost je tehnično omejeno na 45 km/h, voznikom imetnikom dovoljenja za kategorijo B1, ki je bilo izdano pod pogoji iz drugega pododstavka člena 6(1), točka (c)(i).

Države članice ne navedejo pravice imetnika do vožnje vozil iz prvega pododstavka, točki (a) in (b), na vozniškem dovoljenju na drug način kot z ustreznimi nacionalnimi kodami.

Države članice obvestijo Komisijo o vseh dovoljenjih, odobrenih v skladu s tem odstavkom.

Člen 10

Izdaja, veljavnost in podaljšanje

1. Vozniška dovoljenja se izdajo samo kandidatom, ki:
 - (a) so opravili preizkus spretnosti in ravnanja in teoretični preizkus ter izpolnjujejo minimalne standarde psihofizične sposobnosti za vožnjo v skladu z določbami prilog II in III;
 - (b) so v zvezi s kategorijo AM opravili le teoretični preizkus; države članice lahko za to kategorijo od kandidatov zahtevajo, da opravijo preizkus spretnosti in ravnanja, in uporabijo določbe člena 10a.

Za trikolesna vozila in štirikolesnike iz te kategorije lahko države članice uvedejo poseben preizkus spretnosti in ravnanja. Za razlikovanje vozil znotraj kategorije AM se lahko v vozniško dovoljenje vpiše nacionalna koda;

- (c) so v zvezi s kategorijo A2 ali A in pod pogojem, da so pridobili najmanj dve leti izkušenj z motornim kolesom kategorije A1 oziroma A2, bodisi:
 - (i) opravili le preizkus spretnosti in ravnanja bodisi
 - (ii) opravili usposabljanje v skladu s Prilogo VI;
- (d) so opravili le usposabljanje ali preizkus spretnosti in ravnanja ali tako usposabljanje kot preizkus spretnosti in ravnanja v skladu s Prilogo V, kar zadeva kategorijo B za vožnjo kombinacije vozil, bivalnega vozila ali reševalnega vozila iz člena 6(1), točka (c)(ii), tretji in peti odstavek;
- (e) imajo svoje običajno prebivališče na ozemlju države članice, ki je izdala dovoljenje, ali lahko predložijo dokaze, da v času vložitve vloge tam študirajo že vsaj predhodnih šest mesecev.

2. Obdobje veljavnosti vozniških dovoljenj, ki jih izdajo države članice, je naslednje:
- (a) 15 let za kategorije AM, A1, A2, A, B, B1 in BE. Države članice lahko to obdobje skrajšajo na 10 let, če njihova nacionalna zakonodaja dovoljuje, da se vozniško dovoljenje uporablja tudi kot osebni identifikacijski dokument;
 - (b) 5 let za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E.

Podaljšanje vozniškega dovoljenja ima lahko za posledico novo obdobje veljavnosti za drugo kategorijo ali kategorije, za katere je imetnik dovoljenja upravičen do vožnje, v kolikor je to v skladu s pogoji, določenimi v tej direktivi.

Prisotnost mikročipa ali kode QR v skladu s členom 4(5) in členom 4(6) ni predpogoj za veljavnost vozniškega dovoljenja. Izguba, nečitljivost ali kakršna koli druga poškodba mikročipa ali kode QR ne vpliva na veljavnost dovoljenja.

Države članice lahko omejijo obdobje veljavnosti vozniških dovoljenj, ki se izdajo voznikom začetnikom, za katero koli kategorijo, z namenom, da bi za te voznike uporabljale posebne ukrepe za izboljšanje njihove prometne varnosti.

Države članice lahko omejijo obdobje veljavnosti v skladu z drugim pododstavkom člena 6(1)(c)(i).

Države članice lahko omejijo obdobje veljavnosti posameznih vozniških dovoljenj za katero koli kategorijo, v primeru, da se zdi nujno pogosteje izvajati zdravstvene preglede ali druge posebne ukrepe, vključno z omejitvami za storilce prometnih prekrškov.

Države članice lahko skrajšajo obdobje veljavnosti vozniških dovoljenj, določeno v prvem pododstavku, točki (a) in (b), za imetnike, ki prebivajo na njihovem ozemlju in so dopolnili vsaj 65 let, z namenom, da se pogosteje izvajajo zdravstveni pregledi, zdravstvene samoocene ali drugi posebni ukrepi, vključno z osvežitvenimi tečaji. To skrajšano obdobje veljavnosti se uporabi le pri podaljšanju vozniškega dovoljenja.

Države članice lahko skrajšajo obdobje veljavnosti vozniških dovoljenj iz tega odstavka osebam, ki jim je bilo na njihovem ozemlju izdano dovoljenje za začasno prebivanje ali ki uživajo začasno zaščito ali ustrezno zaščito v skladu z nacionalnim pravom. [...]

3. Pogoja za podaljšanje vozniških dovoljenj po izteku njihove veljavnosti sta:
 - (a) nadaljnje izpolnjevanje minimalnih standardov psihofizične sposobnosti za vožnjo iz Priloge III;
 - (b) običajno prebivališče na ozemlju države članice izdajateljice dovoljenja ali dokazilo, da je kandidat v času vložitve vloge tam študiral že vsaj zadnjih šest mesecev.
4. [...]
5. Brez poseganja v nacionalno kazensko in policijsko zakonodajo lahko države članice za izdajo vozniških dovoljenj uporabijo določbe svojih nacionalnih predpisov, ki se nanašajo na pogoje, ki niso navedeni v tej direktivi. O tem obvestijo Komisijo.
6. [...]
7. Nihče ne more imeti več kot eno vozniško dovoljenje. Mobilno vozniško dovoljenje se lahko prikaže na več mobilnih napravah. [...]

Država članica zavrne izdajo vozniškega dovoljenja, če ugotovi, da kandidat že ima vozniško dovoljenje, izdano v drugi državi članici.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za uporabo predhodnega pododstavka. Potrebni ukrepi glede izdaje, nadomestitve, podaljšanja ali zamenjave vozniškega dovoljenja vključujejo preverjanje pri drugih državah članicah, kadar obstaja utemeljen sum, da kandidat že ima drugo vozniško dovoljenje. V ta namen države članice uporabljajo omrežje EU za vozniška dovoljenja iz člena 19.

Brez poseganja v člen 3(6) država članica pri izdajanju vozniškega dovoljenja ravna z vso potrebno skrbnostjo za zagotovitev, da oseba izpolnjuje zahteve iz odstavka 1 tega člena, in uporablja nacionalne predpise o razveljavitvi ali odvzemu vozniškega dovoljenja ali pravice do vožnje, če se ugotovi, da je bilo dovoljenje izdano, ne da bi bile navedene zahteve izpolnjene.

8. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 21 o spremembi prilog II, III, V in VI, kadar je ustrezno, da bi se upošteval tehnični, operativni ali znanstveni razvoj.

Člen 10a

Skladnost z minimalnimi standardi psihofizične sposobnosti

1. Preden se jim prvič izda vozniško dovoljenje, morajo kandidati za katero koli vozniško dovoljenje opraviti zdravniški pregled, pri katerem se uporabijo minimalni standardi psihofizične sposobnosti in zajamejo vsa zdravstvena stanja iz Priloge III. Za izdajo vozniških dovoljenj kategorije AM se to uporablja le, če to zahtevajo države članice v skladu s členom 10(1), točka(b). Zdravniški pregled se zahteva, kadar se zaprosi za vozniško dovoljenje za kategorijo C, CE, C1, C1E, D, D1, DE ali D1E in ne glede na to, ali je bil že opravljen zdravniški pregled za drugo kategorijo.
2. Pred podaljšanjem vozniškega dovoljenja mora imetnik opraviti zdravniški pregled, ki zajema vsa zdravstvena stanja iz Priloge III. Za podaljšanje vozniških dovoljenj kategorije AM se to uporablja le, če to zahtevajo države članice v skladu s členom 10(1), točka(b).
3. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 in če Priloga III ne določa drugače, lahko države članice za kategorije AM, A, A1, A2, B, B1 in BE namesto tega, da zahtevajo zdravniški pregled:
 - a) za izdajo ali podaljšanje vozniškega dovoljenja od kandidata ali imetnika zahtevajo, da izpolni obrazec za samooceno, ki zajema vsa zdravstvena stanja, navedena v Prilogi III; ali

b) vzpostavijo nacionalni mehanizem, da bo potem, ko je bilo imetniku po zdravstvenem pregledu ali samooceni izdano dovoljenje, zagotovljen odziv v primeru znatne spremembe telesne ali duševne sposobnosti, da bi se izpolnili minimalni standardi psihofizične sposobnosti iz Priloge III.

Država članica lahko uporabi en ali oba navedena alternativna ukrepa.

4. Države članice lahko določijo, kakšne posledice ima neupoštevanje zahteve po izpolnitvi samoocene ali zavestnega navajanja napačnih ali nepopolnih informacij v samooceni.
5. Države članice lahko alternativni ukrep iz odstavka 3, točka (b), oblikujejo tako, da je omogočeno spremljanje sposobnosti za vožnjo v obdobjih podaljšanja.
6. Če se na podlagi informacij, pridobljenih v okviru različnih alternativnih ukrepov iz odstavka 3, izkaže, da pri kandidatu ali imetniku verjetno obstaja eno ali več zdravstvenih stanj iz Priloge III, države članice zagotovijo, da kandidat ali imetnik pred pridobitvijo ali podaljšanjem vozniškega dovoljenja opravi zdravniški pregled.

Člen 10b

Podaljšanje veljavnosti v primeru krize

1. V primeru krize lahko države članice za največ šest mesecev podaljšajo obdobje veljavnosti vozniških dovoljenj, ki bi sicer prenehala veljati. Podaljšanje se lahko obnovi, če se kriza nadaljuje.
2. Vsako tako podaljšanje se ustrezno utemelji in nemudoma sporoči Komisiji. Komisija nemudoma objavi te podatke v *Uradnem listu Evropske unije*. Države članice priznajo veljavnost vozniških dovoljenj, katerih obdobje veljavnosti je bilo podaljšano v skladu s tem členom.

3. Kadar kriza prizadene več držav članic, lahko Komisija sprejme izvedbene akte za podaljšanje obdobja veljavnosti vseh ali nekaterih kategorij vozniških dovoljenj, ki bi sicer prenehala veljati. To podaljšanje ne sme biti daljše od šestih mesecev in se lahko obnovi, če se kriza nadaljuje. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(3).
4. Kadar država članica ni in verjetno ne bo prizadeta zaradi težav, zaradi katerih podaljšanje vozniških dovoljenj zaradi krize iz tretjega odstavka ni izvedljivo, ali kadar je sprejela ustrezne nacionalne ukrepe za ublažitev posledic krize, se ta država članica lahko odloči, da ne bo uporabila podaljšanja, uvedenega z izvedbenim aktom iz tretjega odstavka, potem ko o tem najprej obvesti Komisijo. Komisija o tem obvesti druge države članice in obvestilo objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
5. V tem členu kriza pomeni izjemen, nepričakovan in nenaden dogodek izredne narave in obsega, ki je naraven ali ga povzroči človek ter se zgodi znotraj ali zunaj Unije, z znatnimi neposrednimi ali posrednimi vplivi na področje cestnega prometa, ki imetnikom vozniških dovoljenj ali ustreznim nacionalnim organom prav tako preprečuje ali znatno zmanjšuje možnost izvajanja potrebnih postopkov za podaljšanje dovoljenj.

Člen 11

Zamenjava in nadomestitev vozniških dovoljenj, ki jih izdajo države članice

1. Če imetnik veljavnega vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala država članica, pridobi običajno prebivališče v drugi državi članici, lahko zahteva, da se njegovo vozniško dovoljenje zamenja za enakovredno dovoljenje. Država članica, ki izvede zamenjavo, preveri, za katero kategorijo je predloženo dovoljenje dejansko še veljavno.

2. Ob upoštevanju načela teritorialnosti kazenske in policijske zakonodaje lahko država članica, v kateri ima imetnik vozniškega dovoljenja, izdanega v drugi državi članici, običajno prebivališče, uporabi svoje nacionalne predpise o omejitvi, začasnem odvzemu, odvzemu ali razveljavitvi pravice do vožnje in, kadar je ustrezno, v ta namen zamenja dovoljenje.

3. Država članica, ki izvede zamenjavo fizičnega vozniškega dovoljenja, vrne staro dovoljenje organom države članice izdajateljice in navede razloge za to dejanje.

Država članica, ki izvede zamenjavo mobilnega vozniškega dovoljenja, o tem obvesti organ države članice, ki ga je izdala, in navede razloge za to dejanje; slednja zagotovi, da prejšnjega mobilnega vozniškega dovoljenja ni več mogoče prikazati prek mobilne naprave, ki jo v ta namen uporablja imetnik. Države članice za komunikacijo uporabljajo omrežje EU za vozniška dovoljenja iz člena 19(1).

4. Nadomestno vozniško dovoljenje za fizično vozniško dovoljenje, ki je bilo poškodovano, izgubljeno ali ukradeno, in nadomestno vozniško dovoljenje za fizično ali mobilno vozniško dovoljenje, ki je bilo zlorabljeno, lahko izdajo samo pristojni organi države članice, v kateri ima imetnik običajno prebivališče. Ti organi izdajo nadomestno dovoljenje na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ali po potrebi na podlagi dokazila pristojnih organov države članice izdajateljice prvotnega dovoljenja. Če vozniško dovoljenje nadomesti država članica, ki ni država članica izdajateljica, in imetnik še vedno poseduje nadomeščeno vozniško dovoljenje ali ga lahko prikaže, se uporabijo postopki iz odstavka 3.

Člen 12

Zamenjava vozniških dovoljenj, ki jih izdajo tretje države

1. Kadar država članica zagotovi zamenjavo vozniškega dovoljenja, ki ga je tretja država izdala imetniku, ki je pridobil običajno prebivališče na ozemlju te države članice, slednja vozniško dovoljenje zamenja v skladu z določbami tega člena.

2. Kadar država članica zamenja vozniško dovoljenje, izdano v tretji državi, ki ni bilo predmet izvedbenega sklepa iz odstavka 7, se taka zamenjava navede na vozniskem dovoljenju, ki ga je izdala ta država članica, tako da se navede ustrezna koda iz Priloge I, del E, enako kot vsako poznejše podaljšanje ali nadomestitev. Če imetnik tega dovoljenja prenese svoje običajno prebivališče v drugo državo članico, tej državi ni treba uporabiti načela medsebojnega priznavanja, določenega v členu 3(6).

Države članice za take zamenjave uporabljajo določbe svoje nacionalne zakonodaje v skladu s pogoji iz tega odstavka.

3. Kadar je vozniško dovoljenje izdano za kategorijo in v tretji državi, ki je predmet izvedbenega sklepa iz odstavka 7, se taka zamenjava z uporabo ustrezne kode iz Priloge I, del E, navede na vozniskem dovoljenju, ki ga je izdala zadevna država članica. V teh primerih države članice zamenjajo vozniško dovoljenje v skladu s pogoji, določenimi v ustreznem izvedbenem sklepu.
4. Kadar je bilo vozniško dovoljenje, ki ga je izdala država članica, zamenjano za vozniško dovoljenje, ki ga je izdala tretja država, države članice ne zahtevajo izpolnjevanja dodatnih pogojev, razen tistih iz člena 10(3), točka (a), niti ne navedejo kakršnih koli dodatnih informacij za zamenjavo tega vozniskega dovoljenja za vozniško dovoljenje, ki so ga izdale same, v zvezi s kategorijami prvotnega vozniskega dovoljenja.

V primeru iz prvega pododstavka, kadar kandidat zaprosi za zamenjavo vozniskega dovoljenja, ki velja tudi za kategorije, za katere je pridobil pravico do vožnje v tretji državi, se uporabljajo naslednja pravila:

- (a) če je bilo vozniško dovoljenje izdano za kategorijo in v tretji državi, ki je predmet izvedbenega sklepa iz odstavka 7, se uporablja odstavek 3;
- (b) če takega izvedbenega sklepa ni, se uporablja odstavek 2.

5. Zamenjave iz odstavkov 2, 3 in 4 se lahko opravijo samo, če je bilo voziško dovoljenje, ki ga je izdala tretja država, izročeno pristojnim organom države članice, ki izvede zamenjavo.
6. Komisija lahko opredeli, da ima tretja država okvir za cestni promet, ki v celoti ali delno zagotavlja raven varnosti v cestnem prometu, primerljivo ravni varnosti v Uniji, ter omogoča zamenjavo voziških dovoljenj, ki jih je izdala ta tretja država, v skladu z odstavkom 3, po potrebi po izpolnitvi nekaterih vnaprej določenih pogojev.

Kadar Komisija opredeli tako tretjo državo, lahko v sodelovanju z državami članicami oceni okvir za cestni promet te tretje države. Komisija da državam članicam na voljo vsaj šest mesecev, da predložijo svoje mnenje o okviru za cestni promet, ki je vzpostavljen v določeni tretji državi. Komisija nadaljuje ocenjevanje, ko prejme mnenje vseh držav članic ali ko se izteče rok za pošiljanje mnenj, kar koli nastopi prej.

Komisija pri ocenjevanju okvira za cestni promet, ki je vzpostavljen v tretji državi, upošteva najmanj naslednje elemente:

- (a) veljavne zahteve za voziško dovoljenje, kot so razvrstitev kategorij voziških dovoljenj, zahteve glede najnižje starosti, zahteve in pogoji za usposabljanje in voziške izpite ter zdravstveni standardi za izdajo dovoljenja;
- (b) ali tretja država izdaja mobilna voziška dovoljenja in če jih, tehnične in strukturne podrobnosti, ki se uporabljajo za upravljanje sistema;
- (c) obseg ponarejenih voziških dovoljenj v prometu in ukrepe za preprečevanje ponarejanja voziških dovoljenj in korupcije v zvezi z njimi;
- (d) obdobje veljavnosti voziških dovoljenj, ki jih je izdala tretja država;
- (e) prometne razmere v tretji državi in ali so te razmere primerljive s prometnimi razmerami na cestnih omrežjih v Uniji;

- (f) uspešnost tretje države na področju varnosti v cestnem prometu;
- (g) prakso tretje države pri zamenjavi voznških dovoljenj EU.

7. Komisija lahko po opravljeni oceni iz odstavka 6 in z izvedbenimi sklepi odloči, da ima tretja država vzpostavljen okvir za cestni promet, ki v celoti ali delno zagotavlja raven varnosti v cestnem prometu, primerljivo ravni varnosti v Uniji, tako da se lahko voznška dovoljenja, ki jih izda navedena tretja država, zamenjajo v skladu z odstavkom 3.

Izvedbeni sklep zajema vsaj:

- (a) kategorije voznških dovoljenj iz člena 6, v zvezi s katerimi se lahko izvede zamenjava v skladu z odstavkom 3;
- (b) datume izdaje voznških dovoljenj tretje države, ki se lahko zamenjajo v skladu z odstavkom 3;
- (c) vse splošne pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za preverjanje verodostojnosti uradnega dokumenta, ki se zamenja;
- (d) vse splošne pogoje, ki jih mora kandidat izpolnjevati pred zamenjavo, da dokaže izpolnjevanje zdravstvenih standardov iz Priloge III.

Kadar voznško dovoljenje kandidata ne omogoča skladnosti z drugim pododstavkom, točka (a) ali (b), tega odstavka, se lahko države članice odločijo, da voznško dovoljenje zamenjajo v skladu z odstavkom 2. Kadar kandidat ne more izpolniti zahtev iz drugega pododstavka, točka (c) ali (d), tega odstavka, države članice zavrnejo zamenjavo voznškega dovoljenja. Vsak dodatni pogoj, ki ga lahko vsebuje izvedbeni sklep, določa uporabo nacionalnih določb države članice v skladu z odstavkom 2 ali zavrnitev zamenjave voznškega dovoljenja, kadar kandidat ne izpolnjuje teh pogojev.

Izvedbeni sklepi se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).

8. Izvedbeni sklep iz odstavka 7 določa, da Komisija v sodelovanju z državami članicami vsaj vsaka štiri leta opravi redni pregled razmer na področju varnosti v cestnem prometu in drugih elementov iz odstavka 6 v zadevni tretji državi. Glede na ugotovitve pregleda Komisija v ustreznem obsegu ohrani, spremeni ali začasno razveljavi izvedbenim sklepom iz odstavka 7.
9. Komisija v Uradnem listu Evropske unije in na svoji spletni strani objavi seznam tretjih držav, ki so bile predmet izvedbenega sklepa v skladu z odstavkom 7, ter ustrezno objavi tudi vse ustrezne spremembe, uvedene v skladu z odstavkom 8.
10. Komisija vzpostavi mrežo znanja za združevanje, obdelavo ter širjenje znanja in informacij o najboljših praksah za vključevanje tujih poklicnih voznikov na notranji trg. Mreža vključuje ustrezne organe držav članic, centre odličnosti, univerze in raziskovalce, socialne partnerje ter druge ustrezne akterje v sektorju cestnega prometa.

Člen 13

Učinki omejitve, začasnega odvzema, odvzema ali razveljavitve pravice do vožnje ali voznškega dovoljenja⁷

1. Država članica zavrne izdajo voznškega dovoljenja kandidatu, čigar voznško dovoljenje je omejeno, začasno odvzeto, odvzeto ali razveljavljeno v drugi državi članici.
2. Država članica zavrne priznanje veljavnosti vsakega voznškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica osebi, čigar voznško dovoljenje ali pravica do vožnje je na ozemlju prve države članice omejena, začasno odvzeta, odvzeta ali razveljavljena.

⁷**OPOMBA:** Ta člen bo treba po nadaljevanju obravnave predloga o prepovedi vožnje voznika ponovno oceniti.

3. Vozniško dovoljenje ali pravica do vožnje se šteje za omejeno, začasno odvzeto, odvzeto ali razveljavljeno za namene tega člena, dokler zadevna oseba ne izpolnjuje vseh pogojev za ponovno pridobitev pravice do vožnje ali vozniškega dovoljenja ali za vložitev zahtevka za novo dovoljenje, ki jih je določila država članica.

Države članice zagotovijo, da so vsi pogoji, ki jih določijo za to, da bi imetnik lahko ponovno pridobil pravico do vožnje ali vozniško dovoljenje ali vložil zahtevek za novo dovoljenje, sorazmerni in nediskriminatorni do imetnikov vozniških dovoljenj, ki jih je izdala druga država članica, ter da sami po sebi ne privedejo do neomejene zavrnitve izdaje vozniškega dovoljenja ali priznanja vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica.

4. Države članice lahko določeni osebi, kadar je to upravičeno zaradi njenega ravnanja ali njene telesne ali duševne sposobnosti, prepovejo vožnjo na njihovem ozemlju za nedoločen čas, ne da bi ji zagotovile možnost ponovne pridobitve pravice do vožnje ali vozniškega dovoljenja ali vložitve zahtevka za novo dovoljenje.

Z odstopanjem od odstavka 1 lahko druge države članice po posvetovanju z državo članico, ki je uvedla prepoved vožnje za nedoločen čas iz tega odstavka, taki osebi izdajo vozniško dovoljenje. Vendar lahko ta država članica na svojem ozemlju za nedoločen čas zavrne priznanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, ki ga je izdala druga država članica.

Člen 14

Shema vožnje s spremstvom

1. Z odstopanjem od člena 7(1), točka (b), države članice v skladu s členom 10(1) izdajo vozniška dovoljenja za kategorijo B z navedeno kodo Unije 98.02 iz Priloge I, del E, kandidatom, ki so dopolnili 17 let.

- 1a. Z odstopanjem od člena 7(1), točka (b) oziroma (d), lahko države članice kandidatom, ki so dopolnili 17 let, za vožnjo po njihovem ozemlju v skladu s členom 10(1) izdajo voziška dovoljenja za kategoriji C1 ali C, pod pogojem da ima voznik spričevalo o strokovni usposobljenosti iz člena 6 Direktive (EU) 2022/2561, z navedeno kodo Unije 98.02 iz Priloge I, del E.

Dovoljenja, izdana v skladu s prvim pododstavkom se vzajemno priznavajo v državah članicah, ki taka dovoljenja izdajajo.

2. Imetniki voziškega dovoljenja z navedeno kodo Unije 98.02, ki niso dopolnili 18 let, vozijo le ob spremstvu osebe na sovoziškem sedežu, ki lahko med vožnjo daje napotke. Spremljajoča oseba upošteva pravila o vožnji pod vplivom alkohola ali drog. Izpolnjuje naslednje pogoje:

- (a) stara je najmanj 24 let;
- (b) ima voziško dovoljenje ustrezne kategorije, ki je bilo izdano pred več kot petimi leti;
- (c) v zadnjih petih letih v državi članici, ki je izdala dovoljenje, zanjo ni veljala prepoved vožnje.⁸ [...]

3. Države članice lahko za zagotovitev skladnosti s tem členom zahtevajo identifikacijo spremljevalcev iz odstavka 2. Države članice lahko omejijo število morebitnih spremljevalcev.

Države članice lahko na svojem ozemlju uporabijo dodatne pogoje, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki spremlja imetnika voziškega dovoljenja, ki so ga izdale. O tem obvestijo Komisijo. Komisija da te podatke na voljo javnosti.

⁸ **OPOMBA:** Po dosegli dogovora o direktivi o vseevropskem učinku nekaterih prepovedi vožnje se lahko v točki (c) pogoju doda prepoved vožnje, ki jo je izrekla druga država članica.

4. Države članice lahko uporabijo dodatne pogoje za izdajo voznškega dovoljenja z navedeno kodo Unije 98.02 kandidatom, ki niso dopolnili 18 let. O tem obvestijo Komisijo. Komisija da te podatke na voljo javnosti.

Spremembe uvodne izjave 28:

„(28) Za nekatere kategorije voznških dovoljenj bi bilo treba uvesti shemo vožnje s spremstvom na ravni Unije, da bi se izboljšala varnost v cestnem prometu. Pravila takšnega sistema bi morala kandidatom omogočiti, da pridobijo voznška dovoljenja za ustrezne kategorije, preden dosežejo zahtevano najnižjo starost. Vendar bi moral biti pogoj za uporabo teh voznških dovoljenj spremstvo izkušenega voznika, na primer družinskega člana. V takih primerih bi bilo treba državam članicam zaradi varnosti v cestnem prometu dovoliti, da na svojem ozemlju opredelijo strožje pogoje in pravila v zvezi z voznškimi dovoljenji, ki so jih izdale.“

Nova uvodna izjava:

„(29a) Shema vožnje s spremstvom ne omejuje obstoječih možnosti držav članic, da znižajo najnižjo starost za kategorijo B in uporabijo s tem povezane pogoje na nacionalni ravni.“

Člen 15

Poskusna doba

1. Za voznško dovoljenje, izdano po opravljenem izpitu iz točke (a) člena 10(1), velja poskusna doba. Če imetnik voznškega dovoljenja že ima veljavno voznško dovoljenje za drugo kategorijo, poskusna doba vključuje le preostalo trajanje poskusne dobe za obstoječe voznško dovoljenje, razen če se obstoječe voznško dovoljenje izda samo za kategorijo AM.

Trajanje poskusne dobe, ki ni krajše od dveh let, določi država članica, ki izda voznško dovoljenje.

2. Države članice za voznike začetnike določijo strožja pravila ali sankcije ali oboje za vožnjo pod vplivom alkohola kot za izkušene voznike, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja.

Države članice sprejmejo ukrepe za zmanjšanje števila primerov vožnje pod vplivom drog med vozniki začetniki.

Spremembe uvodne izjave 30:

„(30) Zagotoviti bi bilo treba, da vozniki, ki prvič pridobijo vozniško dovoljenje, ne ogrožajo varnosti v cestnem prometu. Za te voznike začetnike bi bilo treba določiti najmanj dveletno poskusno dobo, med katero bi morala zanje veljati strožja pravila ali sankcije za vožnjo pod vplivom alkohola, brez poseganja v pristojnost držav članic za pravno urejanje vedenja voznikov. Taka strožja pravila bi lahko zajemala posebno usposabljanje za voznike začetnike, v okviru katerega bi prejeli dodatna navodila glede ozaveščenosti o tveganjih in bi lahko razmislili o svojem vedenju. Določiti bi bilo treba tudi posebne ukrepe za zagotovitev zmanjšanja števila primerov vožnje pod vplivom drog med vozniki začetniki. Taki ukrepi bi lahko vključevali strožja pravila ali sankcije, posebno usposabljanje za voznike začetnike z ozaveščanjem o tveganjih, ciljno usmerjena prizadevanja za izvrševanje in ciljno usmerjene kampanje. Državam članicam bi bilo treba dovoliti, da za boljšo varnost v cestnem prometu na svojem ozemlju prosto uvedejo dodatna pravila za voznike začetnike.“

3. Države članice lahko za boljšo varnost v cestnem prometu določijo dodatna pravila, ki se uporabljajo na njihovem ozemlju za voznike začetnike med poskusno dobo, kar lahko vključuje uvedbo druge poskusne dobe za drugo kategorijo. O tem obvestijo Komisijo.
- 3a. Če se pristojni organ države članice običajnega prebivališča odloči podaljšati poskusno dobo zaradi kakršnega koli nezakonitega ravnanja, zagotovi, da se novo obdobje zabeleži na vozniškem dovoljenju.
4. Države članice na vozniških dovoljenjih, izdanih med poskusno dobo, navedejo kodo Unije 98.01 iz dela E Priloge I.

[...]

Člen 16

Člani izpitne komisije

1. Člani izpitne komisije morajo izpolnjevati minimalne standarde iz Priloge IV.

Za člane izpitne komisije, ki so bili pred 19. januarjem 2013 že v tej funkciji, veljajo le zahteve o zagotavljanju kakovosti in o ukrepih rednega periodičnega usposabljanja.

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 21 o spremembi Priloge IV, kadar je ustrezno, da bi se upošteval tehnični, operativni ali znanstveni razvoj.

Člen 17

Običajno prebivališče

1. V tej direktivi „običajno prebivališče“ pomeni kraj, v katerem oseba navadno stanuje, to pomeni vsaj 185 dni v zadnjih 365 dneh zaradi osebnih in poklicnih vezi ali v primeru osebe brez poklicnih vezi zaradi osebnih vezi, ki kažejo tesno povezavo med to osebo in krajem, v katerem živi.

Vendar se za običajno prebivališče osebe, katere poklicne vezi so v drugem kraju kakor njene osebne vezi in ki zaradi tega živi v različnih krajih v dveh ali več državah članicah, šteje kraj njenih osebnih vezi, če se ta oseba redno vrača v ta kraj. Kadar oseba živi v državi članici, da bi izpolnila nalogo z določenim trajanjem, ni treba, da je ta zadnji pogoj izpolnjen. Obiskovanje univerze ali šole ne pomeni prenosa običajnega prebivališča.

2. Za namene člena 10(3), točka (b), in člena 11(4) se za osebje diplomatskih služb Unije ali njenih držav članic ali njihovih družinskih članov, ki so del njihovih gospodinjstev, v tretjih državah šteje, da je njihovo običajno prebivališče na ozemlju države članice izdajateljice vozniškega dovoljenja, ki se podaljšuje ali nadomešča.

Za namene tega člena „diplomatske službe Unije“ pomeni uradnike iz ustreznih oddelkov generalnega sekretariata Sveta oziroma Komisije in osebje, napoteno iz nacionalnih diplomatskih služb držav članic, ter vse druge zaposlene ali pogodbene izvajalce, ki delajo za institucije, organe, urade in agencije Unije na področju zunanjega zastopanja in ki morajo, da bi lahko opravljali svoje pogodbene dolžnosti, v zadnjih 365 dneh živeti vsaj 181 dni zunaj EU.

3. V izjemnih primerih, kadar imetnik vozniškega dovoljenja ne more dokazati, da ima običajno prebivališče v določeni državi članici v skladu z odstavkom 1, se mu lahko vozniško dovoljenje podaljša ali nadomesti v državi članici, ki ga je prvotno izdala.
4. Z odstopanjem od člena 10(1), točka (e), in za specifičen namen prve izdaje vozniškega dovoljenja kategorije B lahko kandidat, čigar država članica običajnega prebivališča ni država članica njegovega državljanstva, opravlja teoretični preizkus v slednji, če država članica običajnega prebivališča ne zagotavlja možnosti opravljanja teoretičnega preizkusa v enem od uradnih jezikov države članice državljanstva ali ob navzočem tolmaču. Na zahtevo organov za izdajo vozniških dovoljenj iz države članice običajnega prebivališča država članica državljanstva, v kateri je kandidat opravil teoretični preizkus, državo članico običajnega prebivališča obvesti o opravljanju preizkusa in o tem, da je bil opravljen, z uporabo omrežja EU za vozniška dovoljenja iz člena 19(1). Država članica prejemnica ne zahteva nadaljnega preizkušanja kandidatovega teoretičnega znanja.

Člen 18

Ekvivalentnosti vzorcev dovoljenj, ki niso standardni vzorci Unije

1. Države članice uporabijo ekvivalentnosti, določene s Sklepom Komisije (EU) 2016/1945⁹, med pravicami, pridobljenimi pred 19. januarjem 2013, in kategorijami iz člena 6 te direktive.
2. Z določbami te direktive se ne odvzema ali kakor koli omejuje nobene pravice do vožnje, podeljene pred 19. januarjem 2013.

Člen 19

Medsebojna pomoč

1. Države članice si med seboj pomagajo pri izvajanju te direktive. Izmenjujejo si informacije o dovoljenjih, ki so jih izdale, zamenjale, nadomestile, podaljšale, omejile, začasno odvzele, odvzele, razveljavile ali preklicale, o prepovedih vožnje, ki so jih uvedle [ali jih nameravajo uvesti]¹⁰, in se medsebojno posvetujejo, kadar obstaja utemeljen sum, da za kandidata za voziško dovoljenje velja prepoved vožnje v kateri koli državi članici. Uporabljajo omrežje EU za voziška dovoljenja, vzpostavljeno za ta namen.
2. Države članice lahko omrežje EU za voziška dovoljenja uporabljajo tudi za izmenjavo informacij z namenom:
 - (a) omogočanja svojim organom, da preverijo veljavnost in verodostojnost voziškega dovoljenja med cestnim preverjanjem, preiskavami ali kot del ukrepov proti ponarejanju;

⁹ Sklep Komisije (EU) 2016/1945 z dne 14. oktobra 2016 o ekvivalentnosti med kategorijami voziških dovoljenj (UL L 302, 9.11.2016, str. 62).

¹⁰ OPOMBA: Besedilo v oklepajih se lahko doda pozneje, odvisno od napredka glede predloga o prepovedi vožnje.

- (b) olajševanja preiskav v skladu z Direktivo (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹;
- (c) preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj iz [SKLIC NA PRÜM II];
- (d) izvrševanja Direktive (EU) 2022/2561 ter preverjanja veljavnosti in verodostojnosti vozniškega dovoljenja pri izvrševanju Uredbe (ES) št. 561/2006 in Uredbe (EU) št. 165/2014;
- [(e) izvajanja in izvrševanja [NOVE DIREKTIVE O UČINKU NEKATERIH PREPOVEDI VOŽNJE PO VSEJ UNIJI]]¹⁰.

3. Dostop do omrežja je zaščiten. Omrežje zagotavlja sinhrono (realnočasovno) in asinhrono izmenjavo informacij ter pošiljanje in prejemanje zavarovanih sporočil, obvestil in prilog.

Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da so informacije, izmenjane prek omrežja, posodobljene.

Države članice lahko odobrijo dostop do omrežja samo organom, pristojnim za namene iz odstavkov 1 in 2.

4. Države članice si medsebojno pomagajo tudi pri izvajanju mobilnega vozniškega dovoljenja, zlasti za zagotovitev nemotene interoperabilnosti med aplikacijami in funkcijami preverjanja iz dela C Priloge I.

¹¹ Direktiva (EU) 2015/413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o lažji čezmejni izmenjavi informacij o prometnih prekrških, povezanih z varnostjo v cestnem prometu (UL L 68, 13.3.2015, str. 9).

5. Za zagotovitev interoperabilnosti med nacionalnimi sistemi, povezanimi v omrežje EU za vozniška dovoljenja, in varstva osebnih podatkov, izmenjanih v tem okviru, Komisija do 6. junija 2026 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobne operativne in tehnične zahteve ter zahteve glede vmesnika za omrežje EU za vozniška dovoljenja. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(2).
6. Države članice lahko sodelujejo pri izvrševanju kakršne koli delne omejitve, začasnega odvzema, odvzema ali preklica pravice do vožnje ali vozniškega dovoljenja, zlasti kadar so zadevni ukrepi omejeni na nekatere kategorije vozniških dovoljenj ali na ozemlja nekaterih držav članic, zlasti z navedbami na vozniških dovoljenjih, ki so jih izdale.

Člen 20

Ponovni pregled

Države članice vsako leto obvestijo Komisijo o številu izdanih, podaljšanih, nadomeščenih, odvzetih in zamenjanih vozniških dovoljenj za vsako kategorijo. Podatki se zagotovijo ločeno za mobilna in fizična vozniška dovoljenja.

Komisija do [začetek veljavnosti + 5 let] in nato vsakih pet let Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o izvajanju te direktive, vključno z njenim vplivom na varnost v cestnem prometu.

Člen 21

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 4(8), člena 5(6), člena 8(2), člena 10(8) in člena 16(2) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od [*datum začetka veljavnosti Direktive*]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Pooblastilo iz člena 4(8), člena 5(6), člena 8(2), člena 10(8) in člena 16(2) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 4(8), člena 5(6), člena 8(2), člena 10(8) in člena 16(2), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 22

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor za vozniška dovoljenja. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar je treba pridobiti mnenje odbora na podlagi pisnega postopka, se ta postopek zaključi brez izida, ko v roku za izdajo mnenja tako odloči predsednik odbora ali to zahteva navadna večina članov odbora.

Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 23

Spremembe Direktive (EU) 2022/2561

V členu 5(2) Direktive (EU) 2022/2561 se doda točka (c), kot sledi:

„(c) od 17. leta vozilo, za katero se zahteva voziško dovoljenje kategorije C1 ali C, pod pogojem, da imajo spričevalo iz člena 6(1), in samo pod pogoji iz člena 14(1a) in (2) Direktive [SKLIC NA TO DIREKTIVO];“.

Člen 24

Spremembe Uredbe (EU) 2018/1724

Priloga II k Uredbi (EU) 2018/1724 se spremeni:

- (a) v drugem stolpcu vrstice „Selitev“ se doda naslednja celica: „pridobitev in podaljšanje voziškega dovoljenja“;
- (b) v tretjem stolpcu vrstice „Selitev“ se doda naslednja celica: „izdaja, zamenjava in nadomestitev voziških dovoljenj EU“.

Člen 25

Prenos

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [datum začetka veljavnosti + 3 leta]. Komisiji nemudoma sporočijo besedilo navedenih predpisov.

Navedene predpise uporabljajo od [datum začetka veljavnosti + 4 leta].

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 26

Razveljavitev

1. Direktiva 2006/126/ES se razveljavi z učinkom od [datum začetka veljavnosti + 4 leta].

Sklicevanja na Direktivo 2006/126/ES se razumejo kot sklicevanja na to direktivo in jih je treba brati v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge VII.

2. Uredba (EU) št. 383/2012 se razveljavi z učinkom od [datum začetka veljavnosti + 4 leta].
3. Sklicevanja na Uredbo (EU) št. 383/2012 se razumejo kot sklicevanja na del B Priloge I k tej direktivi in jih je treba brati v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge VII.

Člen 27

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 28

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

PRILOGA I

DOLOČBE O VOZNIŠKIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJO DRŽAVE ČLANICE

DEL A1: SPLOŠNE SPECIFIKACIJE ZA FIZIČNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

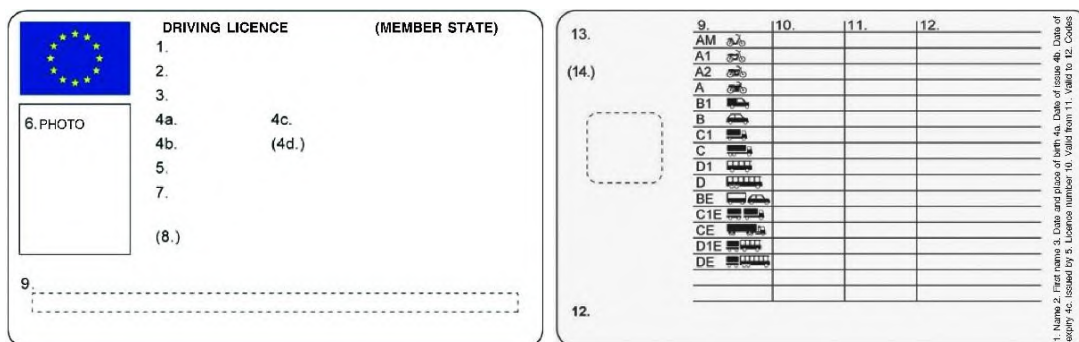
- (1) Fizične lastnosti kartice vzorca voznškega dovoljenja Unije so v skladu s standardoma ISO 7810 in ISO 7816-1.

Kartica je izdelana iz polikarbonata.

Metode za preizkušanje lastnosti voznških dovoljenj zaradi potrjevanja njihove skladnosti z mednarodnimi standardi so v skladu z ISO 10373.

- (2) Dovoljenje ima dve strani in je v skladu z vzorcem na sliki 1.

Stran 1 Stran 2

Slika 1: Vzorec voznškega dovoljenja EU

- (3) Dovoljenje vsebuje informacije, določene v delu D, kot sledi:

Stran 1 vsebuje:

- (a) besedilo „voznško dovoljenje“, natisnjeno z velikimi črkami v jeziku ali jezikih države članice, ki je izdala dovoljenje;
- (b) ime države članice, ki je izdala dovoljenje (neobvezno);
- (c) oznako države članice, ki je izdala dovoljenje, natisnjeno v negativu v modrem pravokotniku in obkroženo z dvanajstimi rumenimi zvezdami;
- (d) podatke, ki so specifični za izdano dovoljenje (polja 1 do 9), kot je določeno delu D, točka 3;

- (e) besedilo „vzorec Evropske unije“ v jeziku(-ih) države članice, ki je izdala dovoljenje, in besedilo „Vozniško dovoljenje“ v ostalih jezikih Evropske unije, natisnjeno v rožnati barvi tako, da tvori ozadje dovoljenja, kot je določeno v delu D, točka 2.

Stran 2 vsebuje:

- (f) podatke, ki so specifični za kategorije izdanega dovoljenja (polja 9 do 12), kot je določeno delu D, točka 4;
- (g) podatke, ki so specifični za upravljanje z dovoljenjem (polja 13 in 14), kot je določeno delu D, točka 5;
- (h) pojasnilo naslednjih oštevilčenih polj, ki so na straneh 1 in 2 dovoljenja: 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5, 10, 11 in 12.

Če država članica želi vnesti zapise v enem od uradnih jezikov, ki ni eden od naslednjih jezikov: angleški, bolgarski, češki, danski, estonski, finski, francoski, grški, hrvaški, irski, italijanski, latvijski, litovski, madžarski, malteški, nemški, nizozemski, poljski, portugalski, romunski, slovaški, slovenski, španski, in švedski, brez poseganja v določbe te priloge izdela dvojezično različico dovoljenja, v kateri uporabi enega od zgoraj navedenih jezikov.

Na vzorcu voznškega dovoljenja Unije je rezerviran prostor, ki omogoča morebitno uvedbo mikročipa ali podobne računalniške naprave ali morebiten tisk kode QR.

Referenčne barve so naslednje:

- modra: Pantone Reflex Blue,
- rumena: Pantone Yellow.

(4) Posebne določbe

- (a) Če ima imetnik voznškega dovoljenja, ki ga je izdala država članica v skladu s to prilogo, običajno prebivališče v drugi državi članici, lahko ta država članica v dovoljenje vpiše podatke, pomembne za upravljanje z njim, če takšno vrsto podatkov vpisuje tudi v dovoljenja, ki jih sama izdaja, in če za to ostane dovolj prostora.

- (b) Države članice lahko brez poseganja v druge določbe te priloge dodajo barve ali oznake, kot so črtne kode in državni simboli. Države članice o tem obvestijo Komisijo.

V okviru medsebojnega priznavanja voznških dovoljenj črna koda ne sme vsebovati drugih podatkov razen tistih, ki jih lahko sicer preberemo na voznškem dovoljenju ali so pomembni za postopek izdaje dovoljenja.

- (c) Podatki, navedeni na sprednji in zadnji strani kartice, morajo biti berljivi s prostim očesom in zapisani z uporabo velikosti znakov 5 točk za polja 9 do 12 na strani 2.

DEL A2: SPECIFIKACIJE PROTI PONAREJANJU ZA FIZIČNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

- (1) Fizično varnost voznških dovoljenj ogrožajo:
- (a) izdelovanje lažnih kartic: oblikovanje novega predmeta, ki je zelo podoben dokumentu, in sicer bodisi tako, da se ga izdelava na novo, bodisi tako, da se prekopira izvirni dokument;
 - (b) sprememba vsebine: sprememba lastništva izvirnega dokumenta, na primer sprememba nekaterih podatkov, natisnjenih na dokumentu.
- (2) Splošna varnost je zajeta v sistemu kot celoti, kar vključuje postopek oddaje prošenj, prenos podatkov, snov, iz katere je izdelana podloga kartice, tehniko tiskanja, minimalen sklop različnih varnostnih elementov in personalizacijo.
- (3) Material, ki se uporablja za izdelavo voznških dovoljenj, se zavaruje pred ponarejanjem z uporabo naslednjih tehnik (obvezni varnostni elementi):
- (a) podloge kartic ne reagirajo na UV svetlobo;
 - (b) varnostni vzorec na ozadju, izdelan tako, da ga ni mogoče ponarediti s skeniranjem, tiskanjem ali kopiranjem; uporabljen je mavrični tisk z večbarvnimi zaščitnimi barvami ter pozitiven in negativen varnostni tisk „Guilloche“. Vzorec ni sestavljen iz osnovnih barv (CMYK), vsebuje kompleksne vzorce v najmanj dveh posebnih barvah in vključuje mikrotekst;
 - (c) optično variabilni elementi, ki nudijo ustrezno zaščito pred kopiranjem in spreminjanjem fotografije;
 - (d) laserska gravura;
 - (e) kjer je prostor za fotografijo, se varnostni vzorec ozadja in fotografija prekrivata vsaj na njenem robu (pojemajoč vzorec).

- (4) Poleg tega se material, ki se uporablja za izdelavo vozniških dovoljenj, zavaruje pred ponarejanjem z uporabo najmanj treh izmed naslednjih tehnik (dodatni varnostni elementi):
- (a) barve, ki se spreminjajo glede na zorni kot*,
 - (b) termokromatske barve*,
 - (c) posebni hologrami*,
 - (d) spremenljive laserske podobe*,
 - (e) ultravijolične fluorescentne barve, vidne in prozorne,
 - (f) iridescentni tisk,
 - (g) digitalni vodni znaki v ozadju,
 - (h) infrardeči ali fosforescentni pigmenti,
 - (i) otipljivi motivi, simboli ali vzorci*.
- (5) Države članice lahko vključijo dodatne varnostne elemente. Načeloma imajo prednost tehnike, označene z zvezdico, saj te uslužbencem organov kazenskega pregona omogočajo preverjanje veljavnosti kartice brez posebnih pripomočkov.

DEL B: SPECIFIKACIJE ZA MIKROČIP, VKLJUČEN KOT DEL FIZIČNEGA VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

- (1) Mikročip in podatki, ki jih ta vsebuje, vključno z dodatnimi informacijami, ki jih določa nacionalna zakonodaja v zvezi z vozniškimi dovoljenji, so v skladu z določbami dela B1.
- (2) Seznam veljavnih standardov za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip, je naveden v delu B2
- (3) Za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip, je treba v skladu z določbami iz dela B3 izvesti postopek EU-homologacije.
- (4) Ko so izpolnjene vse ustrezne določbe o EU-homologaciji v zvezi z vozniškim dovoljenjem, ki vključuje mikročip, v skladu z odstavki 1 do 3, države članice proizvajalcu ali njegovemu predstavniku izdajo certifikat o EU-homologaciji.
- (5) Država članica lahko po potrebi, zlasti za zagotovitev skladnosti z določbami iz tega dela, prekliče izdan certifikat o EU-homologaciji.

- (6) Certifikati o EU-homologaciji in obvestilo o njihovem preklicu morajo biti v skladu z vzorcem iz dela B4.
- (7) Komisija mora biti obveščena o vseh izdanih ali preklicanih certifikatih o EU-homologaciji. V primeru preklica se navede podroben razlog.

Komisija obvesti države članice o vsakem preklicu EU-homologacije.

- (8) Certifikati o EU-homologaciji, ki jih izdajo države članice, se vzajemno priznavajo.
- (9) Če država članica vedno znova ugotovi, da večje število vozniških dovoljenj, ki vključujejo mikročip, ni v skladu s tem delom Priloge I, to sporoči Komisiji. Pri tem navede ustrezno številko certifikata o EU-homologaciji v zvezi s temi vozniškimi dovoljenji ter opis neskladnosti. Komisija brez nepotrebnega odlašanja obvesti vse druge države članice o dejstvih, ki so ji bila sporočena na podlagi tega odstavka.
- (10) Država članica, ki je izdala ta vozniška dovoljenja, nemudoma preuči težavo in sprejme ustrezne ukrepe za njihovo odpravo, vključno s preklicem certifikata o EU-homologaciji, če je to potrebno.

DEL B1: Splošne zahteve za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip

Splošne zahteve za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip iz te priloge, temeljijo na mednarodnih standardih, zlasti standardih ISO/IEC serije 18013. Vključujejo:

- (a) specifikacije za mikročip in logično strukturo podatkov na mikročipu,
- (b) specifikacije za usklajene in dodatne podatke, ki jih je treba shraniti, in
- (c) specifikacije v zvezi z mehanizmi varstva podatkov za digitalno shranjene podatke na mikročipu.

1. KRATICE

Kratice	Pomen
AID	Identifikator aplikacije
BAP	Osnovna zaščita dostopa
DG	Podatkovna skupina
EAL 4+	Certifikat Evaluation Assurance Level 4

	Augmented
EF	Elementarna datoteka
EFID	Identifikator elementarne datoteke
eMRTD	Strojno berljivi potovalni dokumenti
ICC	Kartica z integriranim vezjem
ISO	Mednarodna organizacija za standardizacijo
LDS	Logična struktura podatkov
PICC	Brezkontaktna kartica z integriranim vezjem
PIX	Lastniška razširitev identifikatorja aplikacije
RID	Registrirani identifikator aplikacije
SOD	Varnostni objekt dokumenta

2. PODATKI, SHRANJENI NA MIKROČIPU

(1) Usklajeni obvezni in neobvezni podatki o vozniskem dovoljenju

Na mikročip se shranijo usklajeni podatki o vozniskem dovoljenju iz dela D. Če se država članica odloči, da bo v podatke o vozniskem dovoljenju vključila postavke, ki so v delu D označene kot neobvezne, te postavke shrani na mikročip.

(2) Dodatni podatki

Države članice lahko na mikročip shranjujejo dodatne podatke, ki jih določajo njihove nacionalne zakonodaje v zvezi z vozniskimi dovoljenji. O tem obvestijo Komisijo.

3. MIKROČIP

(1) Vrsta medija za shranjevanje

Medij za shranjevanje podatkov o vozniskem dovoljenju je mikročip s kontaktnim ali brezkontaktnim vmesnikom ali kombinacijo kontaktnega in brezkontaktnega (dvojnega) vmesnika, kot je določeno v delu B2, postavka 1.

(2) Aplikacije

Vsi podatki na mikročipu se shranijo v elektronske aplikacije. Vse aplikacije na mikročipu so identificirane z enotno kodo, imenovano identifikator aplikacije (AID), kot je določeno v delu B2, postavka 2.

(a) Aplikacija vozniskega dovoljenja EU

V namensko aplikacijo vozniskega dovoljenja EU se shranijo obvezni in neobvezni podatki o vozniskem dovoljenju iz dela D Priloge I. AID za aplikacijo vozniskega dovoljenja EU je:

„A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31“,

ki ga sestavljata:

- registrirani identifikator aplikacije (RID) za Evropsko komisijo: „A0 00 00 04 56“,
- lastniška razširitev identifikatorja aplikacije (PIX) za aplikacijo vozniskega dovoljenja EU: „45 44 4C 2D 30 31“ (EDL-01).

Podatki se združijo v podatkovne skupine (DG) kot del logične strukture podatkov (LDS).

DG se shranijo kot elementarne datoteke (EF) v aplikacijo vozniskega dovoljenja EU ter se zaščitijo v skladu z delom B2, postavka 3.

(b) Druge aplikacije

Drugi dodatni podatki se shranijo v eno ali več določenih aplikacij, razen aplikacije vozniskega dovoljenja EU. Vsaka aplikacija je identificirana z enotnim AID.

4. LOGIČNA STRUKTURA PODATKOV APLIKACIJE VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA EU

(1) Logična struktura podatkov

Podatki o vozniškem dovoljenju se shranijo na mikročip v logični strukturi podatkov (LDS) iz dela B2, postavka 4. Ta točka določa dodatne zahteve za obvezne in dodatne DG.

Vsaka DG se shrani v eno EF. EF, ki se uporabljajo za aplikacijo vozniškega dovoljenja EU, so identificirane z identifikatorji elementarne datoteke (EFID) in kratkimi identifikatorji EF iz dela B2, postavka 5.

(2) Obvezne podatkovne skupine

Obvezni in neobvezni podatkovni elementi se shranijo v naslednje DG:

- (a) DG 1: vsi obvezni in neobvezni podatkovni elementi, natisnjeni na dokumentu, razen fotografije obraza in podpisa,
- (b) DG 5: podpis imetnika dovoljenja,
- (c) DG 6: fotografija obraza imetnika dovoljenja.

Podatki DG 1 so strukturirani tako, kot je določeno v točki 6 in v delu B2, postavka 6.

Podatki, ki jih vsebujeta DG 5 in DG 6, se shranijo v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 7.

(3) Dodatne podatkovne skupine

Dodatni podatkovni elementi, kadar to določa nacionalna zakonodaja držav članic v zvezi z vozniškimi dovoljenji, se shranijo v naslednje DG:

- (a) DG 2: podatki o imetniku dovoljenja, razen biometričnih podatkov,
- (b) DG 3: podatki o organu izdajatelju,
- (c) DG 4: fotografija obraza,
- (d) DG 7: biometrični podatki prstnega odtisa imetnika dovoljenja,
- (e) DG 8: biometrični podatki šarenice imetnika dovoljenja,
- (f) DG 11: drugi podatki, kot je polno ime imetnika v nacionalni pisavi.

Podatki, ki jih vsebujejo te DG, se shranijo v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 8.

5. MEHANIZMI VAROVANJA PODATKOV

Za potrjevanje avtentičnosti in celovitosti mikročipa in podatkov, shranjenih v njem, ter za omejevanje dostopa do podatkov o vozniškem dovoljenju se uporabljajo ustrezni mehanizmi.

Podatki na mikročipu se zaščitijo v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 3. Ta oddelek določa dodatne zahteve, ki jih je treba izpolnjevati.

(1) Potrjevanje avtentičnosti

(a) Obvezna pasivna avtentifikacija

Vse DG, shranjene v aplikaciji vozniškega dovoljenja EU, se zaščitijo s pasivno avtentifikacijo.

Podatki, povezani s pasivno avtentifikacijo, morajo biti v skladu z zahtevami iz dela B2, postavka 9.

(b) Neobvezna aktivna avtentifikacija

Mehanizmi neobvezne aktivne avtentifikacije se uporabljajo za zagotovitev, da prvotni mikročip ni bil zamenjan.

(2) Omejitev dostopa

(a) Obvezna osnovna zaščita dostopa

Mehanizem osnovne zaščite dostopa (BAP) se uporablja za vse podatke v aplikaciji vozniškega dovoljenja EU. Za zagotovitev interoperabilnosti z obstoječimi sistemi, kot je sistem, ki uporablja strojno berljive potovalne dokumente (eMRTD), je treba uporabljati enovrstični strojno čitljiv prostor (MRZ) iz dela B2, postavka 10.

Ključ dokumenta Kdoc, ki se uporablja za dostop do čipa, je sestavljen iz enovrstičnega MRZ, ki ga je mogoče vnesti ročno ali s čitalnikom za optično prepoznavanje znakov (OCR).

Uporablja se konfiguracija BAP 1, določena za enovrstični MRZ, iz dela B2, postavka 10.

(b) Pogojni razširjeni nadzor dostopa

Kadar so na mikročipu shranjeni osebni podatki iz člena 9(1) Uredbe (EU) 2016/679, se dostop do takih podatkov zaščiti z dodatnimi ukrepi.

Mehanizmi za razširjeni nadzor dostopa so v skladu s specifikacijami iz dela B2, postavka 11.

(c) Infrastruktura javnih ključev (PKI) za vozniška dovoljenja, ki vključujejo mikročip

Države članice vzpostavijo potrebne nacionalne ureditve za upravljanje javnih ključev v skladu s Prilogo A k standardu ISO 18013_3.

6. **NAVAJANJE PODATKOV**

(1) Formatiranje podatkov v DG 1

Oznaka	L	Vrednost			Koda	M/O		
61	V	Podatkovni elementi DG1 (drevesna razvrstitev)						
		Oznaka	L	Vrednost				
		5F 01	V	Številka homologacije	ans	M		
		5F 02	V	Konstruiran podatkovni objekt elementov demografskih podatkov		M		
				Oznaka	L	Vrednost		
				5F 03	3	Država članica izdajateljica	a3	M
				5F 04	V	Priimek imetnika	as	M
				5F 05	V	Drugo(-a) ime(-na) imetnika	as	M
				5F 06	4	Datum rojstva (ddmmllll)	n8	M
				5F 07	V	Kraj rojstva	ans	M
				5F 08	3	Državljanstvo	a3	O
				5F 09	1	Spol	M/F/U	O
				5F 0A	4	Datum izdaje dovoljenja (ddmmllll)	n8	M
				5F 0B	4	Datum izteka roka veljavnosti dovoljenja (ddmmllll)	n8	M
				5F 0C	V	Organ izdajatelj	ans	M
				5F 0D	V	Upravna številka (razen številke dokumenta)	ans	O
				5F 0E	V	Številka dokumenta	an	M
				5F 0F	V	Naslov stalnega prebivališča ali poštni naslov	ans	O
		7F 63	V	Konstruiran podatkovni objekt kategorij				M

				vozil/omejitev/pogojev				
				Oznaka	L	Vrednost (kodirana, kot je določeno spodaj)		
				02	1	Število kategorij/omejitev/pogojev	N	M
				87	V	Kategorija/omejitev/pogoj	ans	M
				87	V	Kategorija/omejitev/pogoj	ans	O
			
				87	V	Kategorija/omejitev/pogoj	ans	O

(2) Logična oblika zapisa

Kategorije vozil, omejitve ali pogoji se zberejo v podatkovni objekt v skladu s strukturo iz naslednje preglednice:

Koda kategorije vozila	Datum izdaje	Veljavnost	Koda	Znak	Vrednost
------------------------	--------------	------------	------	------	----------

pri čemer velja:

- kode kategorij vozil so zapisane tako, kot je določeno v členu 6 (npr. AM, A1, A2, A, B1, B itd.),
- datum izdaje je zapisan v obliki DDMMLLLL (dan z dvema števka, mesec z dvema števka in leto s štirimi števka) za kategorijo vozila,
- datum izteka roka veljavnosti je zapisan v obliki DDMMLLLL (dan z dvema števka, mesec z dvema števka in leto s štirimi števka) za kategorijo vozila,
- koda, znak in vrednost so povezani z dodatnimi informacijami ali omejitvami v zvezi s kategorijo vozila ali voznikom.

DEL B2: Seznam veljavnih standardov za voziška dovoljenja, ki vključujejo medij za shranjevanje

Postavka	Zadeva	Zahteva	Velja za
1	Vmesnik, organizacija in ukazi medija za shranjevanje	ISO/IEC serija 7816 (kontaktni), ISO/IEC serija 14443 (brezkontaktni), kot je določeno v ISO/IEC 18013-2:2008, Priloga C	Del B1, točka 3.(1)
2	Identifikator aplikacije	ISO/IEC 7816-5:2004	Del B1, točka 3.(2)
3	Mehanizmi varovanja podatkov	ISO/IEC 18013-3:2009	Del B1, točka 3.(2)(a) Del B1, točka 5.
4	Logična struktura podatkov	ISO/IEC 18013-2:2008	Del B1, točka 4.(1)
5	Identifikatorji elementarne datoteke	ISO/IEC 18013-2:2008, preglednica C.2	Del B1, točka 4.(1)
6	Navedba podatkov za DG 1	ISO 18013-2:2008, Priloga C.3.8	Del B1, točka 4.(2) Del B1, točka 6.(1)
7	Navedba obveznih podatkov za DG 5 in DG 6	ISO/IEC 18013-2:2008, prilogi C.6.6 in C.6.7, fotografija obraza in podpisa se shrani v obliki JPEG ali JPEG2000	Del B1, točka 4.(2)
8	Navedba neobveznih in dodatnih podatkov	ISO/IEC 18013-2:2008, Priloga C	Del B1, točka 4.(3)
9	Pasivna avtentifikacija	ISO/IEC 18013-3:2009, odstavek 8.1, podatki se shranijo v EF.SOd (varnostni objekt dokumenta) v LDS	Del B1, točka 5.(1)(a)

10	Osnovna omejitev dostopa	ISO/IEC 18013-3:2009 in sprememba 1	Del B1, točka 5.(2)(a)
	Konfiguracija osnovne omejitve dostopa	ISO/IEC 18013-3:2009, Priloga B.8	
11	Razširjena omejitev dostopa	Tehnična smernica TR-03110, Napredni varnostni sistemi za strojno berljive potovalne dokumente – Razširjeni nadzor dostopa (EAC), različica 1.11	Del B1, točka 5.(2)(b)
12	Preizkusne metode	ISO 18013-4:2011	Del B3, točka 1.
13	Varnostni certifikat	Evaluation Assurance Level 4 augmented (EAL 4+) ali enakovreden	Del B3, točka 2.
14	Certifikat o funkcionalnosti	Preizkus pametne kartice v skladu s serijo ISO 10373	Del B3, točka 3.

DEL B3: Postopek za EU-homologacijo voznških dovoljenj, ki vključujejo mikročip

1. SPLOŠNE DOLOČBE

Proizvajalci, ki zaprosijo za EU-homologacijo voznških dovoljenj, ki vključujejo mikročip, predložijo varnostni certifikat in certifikat o funkcionalnosti.

O kakršni koli nameravani spremembi proizvodnega procesa, vključno s programsko opremo, morajo predhodno obvestiti organ, ki je odobril homologacijo. Ta organ lahko pred odobritvijo spremembe zahteva dodatne informacije in preizkuse.

Preizkusi se morajo izvajati v skladu z metodami iz dela B2, postavka 12.

2. VARNOSTNI CERTIFIKAT

Za namen varnostne presoje morajo biti mikročipi voznških dovoljenj ocenjeni v skladu z merili iz dela B2, postavka 13.

Varnostni certifikat se podeli le po uspešni oceni zmožnosti mikročipa za preprečevanje poskusov prirejanja ali spreminjanja podatkov.

3. CERTIFIKAT O FUNKCIONALNOSTI

Funkcionalna ocena voznških dovoljenj, ki vključujejo mikročip, se izvede v preizkusnem laboratoriju v skladu z merili iz dela B2, postavka 14.

Države članice pri vključevanju mikročipa v voznška dovoljenja upoštevajo ustrezne funkcijske standarde in zahteve iz dela B1.

Certifikat o funkcionalnosti se izda proizvajalcu, ko so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- za mikročip je podeljen veljaven varnostni certifikat,
- dokazana je skladnost z zahtevami iz dela B2,
- funkcionalni preizkusi so uspešno opravljeni.

Za izdajo certifikata o funkcionalnosti je pristojen ustrezen organ države članice. Certifikat o funkcionalnosti vsebuje identiteto organa izdajatelja, identiteto vlagatelja, identifikacijo mikročipa ter podroben seznam preizkusov in njihovih rezultatov.

4. CERTIFIKAT O EU-HOMOLOGACIJI

(1) Vzorec certifikata

Države članice podelijo certifikat o EU-homologaciji po predložitvi varnostnega certifikata in certifikata o funkcionalnosti iz te priloge. Certifikati o EU-homologaciji so v skladu z vzorcem iz dela B4.

(2) Sistem številčenja

Sistem številčenja za EU-homologacijo je sestavljen iz:

(a) črke „e“, ki ji sledi številčna oznaka države članice, ki je podelila EU-homologacijo:

1 za Nemčijo

2 za Francijo

3 za Italijo

4 za Nizozemsko

5 za Švedsko

6 za Belgijo

7 za Madžarsko

8 za Češko

9 za Španijo

12 za Avstrijo

13 za Luksemburg

17 za Finsko

18 za Dansko

19 za Romunijo

20 za Poljsko

21 za Portugalsko

23 za Grčijo

24 za Irsko

25 za Hrvaško

26 za Slovenijo

27 za Slovaško

29 za Estonijo

32 za Latvijo

34 za Bolgarijo

36 za Litvo

49 za Ciper

50 za Malto;

- (b) črk DL, pred katerima se nahaja vezaj in ki jima sledita dve številki, ki označujeta zaporedno številko, dodeljeno tej prilogi ali najnovejši tehnični spremembi te priloge. Zaporedna številka za to prilogo je 00;
- (c) enotne identifikacijske številke EU-homologacije, ki jo je dodelila država članica izdajateljica.

Primer sistema številčenja EU-homologacije: e50-DL00 12345.

Številka odobritve se shrani na mikročip v DG 1 za vsako vozniško dovoljenje, ki vključuje tak mikročip.

DEL B4: Obrazec certifikata o EU-homologaciji v zvezi z vozniškimi dovoljenji, ki vključujejo mikročip

Ime pristojnega organa: ...

Obvestilo o (*):

— Homologaciji homologaciji

– preklicani homologaciji

vozniškega dovoljenja EU, ki vključuje mikročip

Št. homologacije: ...

1. Blagovna ali zaščitna znamka: ...

2. Ime modela: ...

3. Ime proizvajalca ali njegovega predstavnika, kjer je ustrezno: ...

...

4. Naslov proizvajalca ali njegovega predstavnika, kjer je ustrezno: ...

...

5. Rezultati laboratorijskega preizkusa:

5.1 Varnostni certifikat št.: ... Datum: ...

Izdal: ...

5.2 Certifikat o funkcionalnosti št.: ... Datum: ...

Izdal: ...

6. Datum homologacije: ...

7. Datum preklica homologacije: ...

8. Kraj: ...

9. Datum: ...

10. Opisni dokumenti v prilogi: ...

11. Podpis: ...

(*) Označite ustrezno okence.

DEL C: SPECIFIKACIJE ZA MOBILNO VOZNIŠKO DOVOLJENJE

- (1) V skladu z Uredbo (EU) št. 910/2014 evropske denarnice za digitalno identiteto pooblaščenim osebam zagotavljajo vsaj naslednji funkciji:
 - (a) pridobivanje in shranjevanje podatkov, ki omogočajo dokazovanje vozniških pravic osebe;
 - (b) prikaz in prenos teh podatkov.
- (2) Mobilna vozniška dovoljenja in drugi ustrezni sistemi so skladni s standardom ISO/IEC 18013-5 o mobilnih vozniških dovoljenjih in Uredbo (EU) št. 910/2014.
- (3) Za namene te priloge se imetnik mobilnega vozniškega dovoljenja, izdanega v skladu s to direktivo, šteje za pooblaščenega uporabnika le, če je identificiran kot tak. [...]
- (4) [...]
- (5) Države članice imetniku vozniškega dovoljenja omogočijo, da mobilno vozniško dovoljenje shrani v svojo evropsko denarnico za digitalno identiteto. [...]

Evropska denarnica za digitalno identiteto, ki vsebuje mobilno vozniško dovoljenje, samodejno ali na zahtevo omogoča posodobitev ali ponovno izdajo mobilnega vozniškega dovoljenja.

Evropska denarnica za digitalno identiteto imetniku vozniškega dovoljenja omogoča, da tretji osebi pokaže ali posreduje vse podatke ali del podatkov, ki jih vsebuje mobilno vozniško dovoljenje. Pristojni organi držav članic so pooblašteni, da prek evropskih denarnic za digitalno identiteto zahtevajo podatke iz mobilnih vozniških dovoljenj, da se lahko seznanijo z vozniškimi pravicami imetnika vozniškega dovoljenja (preverjanje).

[...]

Informacije, posredovane neposredno iz elektronskega potrdila o mobilnem vozniškem dovoljenju, shranjenega v evropski denarnici za digitalno identiteto, pristojnim organom omogočajo, da ugotovijo vozniške pravice imetnika mobilnega vozniškega dovoljenja (preverjanje), vključno z vsemi omejitvami, ki se uporabljajo v Uniji ali na ozemlju države članice. Države članice mobilnega vozniškega dovoljenja ne štejejo za veljavnega, če je poteklo ali je bilo preklicano. Če se država članica odloči preklicati mobilno vozniško dovoljenje, vnese informacije o tej odločitvi na seznam preklicev, ki ga upravlja ta država članica, ali omogoči dostop drugih držav članic za namene preverjanja na drugačen način, brezplačno in na interoperabilen način. Država članica, ki ni ista država članica, ki je izdala vozniško dovoljenje, in ki izreče prepoved vožnje, o tem takoj obvesti državo članico, ki je izdala vozniško dovoljenje.

- (6) [...]
- (7) [...]
- (8) [...]

DEL D: PODATKI, KI JIH JE TREBA VKLJUČITI V VOZNIŠKO DOVOLJENJE EU

(1) Oznake držav članic izdajateljic dovoljenja so naslednje:

B: Belgija

BG: Bolgarija

CZ: Češka

DK: Danska

D: Nemčija

EST: Estonija

GR: Grčija

E: Španija

F: Francija

HR: Hrvaška

IRL: Irska

I: Italija

CY: Ciper

LV: Latvija

LT: Litva

L: Luksemburg

H: Madžarska

M: Malta

NL: Nizozemska

A: Avstrija

PL: Poljska

P: Portugalska

RO: Romunija

SLO: Slovenija

SK: Slovaška

FIN: Finska

S: Švedska.

- (2) Besedilo „vozniško dovoljenje“, ki se na vozniška dovoljenja natisne v jeziku ali jezikih držav članic, je naslednje:

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

(3) Podatki, ki so specifični za izdano dovoljenje, so naslednji:

Polje	Informacije
1	priimek imetnika
2	drugo(-a) ime(-na) imetnika
3	datum in kraj rojstva
4a	datum izdaje dovoljenja
4b	datum izteka veljavnosti dovoljenja [...]
4c	ime organa izdajatelja
4d	drugačna številka od tiste v polju 5 za administrativne namene (neobvezno)
5	številka dovoljenja
6	fotografija imetnika
7	podpis imetnika
8	naslov stalnega prebivališča ali poštni naslov (neobvezno)
9	kategorijo vozila oz. vozil, ki jih imetnik lahko vozi (nacionalne kategorije so natisnjene z drugačnimi črkami kakor usklajene kategorije)

(4) Podatki, ki so specifični za upravljanje z izdanim dovoljenjem, so naslednji:

Polje	Informacije
9	kategorijo vozila oz. vozil, ki jih imetnik lahko vozi (nacionalne kategorije so natisnjene (ali, v primeru mobilnih vozniških dovoljenj, prikazane) z drugačnimi črkami kakor usklajene kategorije)

10	datum prve izdaje za vsako kategorijo, kjer je na voljo (ta datum se mora ponoviti na novem dovoljenju pri kasnejši nadomestitvi ali zamenjavi); vsak del datuma se zapiše z dvema cifra in v naslednjem zaporedju: dan.mesec leto (DD.MM.LL)
11	datum izteka veljavnosti za vsako kategorijo; vsak del datuma se zapiše z dvema cifra in v naslednjem zaporedju: dan.mesec leto (DD.MM.LL)
12	dodatne informacije/omejitev(-ve) v obliki kode ob zadevni kategoriji, kot je določeno v delu E

Kadar se koda iz dela E uporablja pri vseh kategorijah, za katere je izdano dovoljenje, je lahko natisnjena v poljih 9, 10 in 11;

(5) Podatki, ki so specifični za upravljanje z izdanim dovoljenjem, so naslednji:

Polje	Informacije
13	morebitni vnos informacij, pomembnih za upravljanje z dovoljenjem pri izvajanju dela A1, odstavek (4)(a), s strani države članice gostiteljice
14	<p>morebitni vnos informacij, pomembnih za upravljanje z dovoljenjem ali povezanih s prometno varnostjo, s strani države članice izdajateljice dovoljenja (neobvezno); te informacije lahko vključujejo zlasti vsako delno omejitev, začasni odvzem, odvzem ali razveljavitev pravice do vožnje ali voznškega dovoljenja, kot je omejitev na določene kategorije ali na ozemlje nekaterih držav članic.</p> <p>Če so podatki povezani z enim od naslovov, opredeljenih v tej prilogi, mora biti pred njimi številka zadevnega polja.</p> <p>Z izrecnim pisnim soglasjem imetnika se lahko to polje dopolni s podatki, ki niso povezani z upravljanjem z voznškim dovoljenjem ali prometno varnostjo; ti podatki nikakor ne spreminjajo uporabe vzorca kot voznškega dovoljenja.</p>

DEL E: KODE UNIJE IN NACIONALNE KODE

Kode 01 do 99 so usklajene kode Evropske unije.

VOZNIK (zdravstveni razlogi)

01	.	Korekcija in/ali zaščita vida
	01.01.	Očala
	01.02.	Kontaktna leča/leče
	01.05.	Pokrivalo za oko
	01.06.	Očala ali kontaktne leče
	01.07.	Poseben optičen pripomoček
02		Slušni aparat oziroma aparat za sporazumevanje
03		Proteza oziroma ortoza za ude
	03.01.	Proteza oziroma ortoza za zgornji ud
	03.02.	Proteza oziroma ortoza za spodnji ud

PRILAGODITVE NA VOZILU

10		Prilagojen menjalnik
	10.02.	Avtomatski izbor prestavnega razmerja
	10.04.	Prilagojena upravljalna naprava za menjalnik
15		Prilagojena sklopka
	15.01.	Prilagojena stopalka sklopke

	15.02.	Ročna sklopka
	15.03.	Avtomatska sklopka
	15.04.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve stopalke sklopke
20		Prilagojeni zavorni sistemi
	20.01.	Prilagojena zavorna stopalka
	20.03.	Zavorna stopalka, primerna za uporabo z levo nogo
	20.04.	Drsna zavorna stopalka
	20.05.	Nagnjena zavorna stopalka
	20.06.	Zavora z ročnim upravljanjem
	20.07.	Delovanje zavore pri največji sili ... N ¹² (na primer „20.07(300N)“)
	20.09.	Prilagojena ročna zavora
	20.12.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve zavorne stopalke
	20.13.	Zavora za upravljanje s kolenom
	20.14.	Delovanje zavornega sistema, podprto z zunanjo silo
25		Prilagojen sistem pospeševanja
	25.01.	Prilagojena stopalka za plin
	25.03.	Nagnjena stopalka za plin
	25.04.	Ročno pospeševanje

¹² Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

	25.05.	Pospeševanje s kolenom
	25.06.	Pospeševanje, podprto z zunanjo silo
	25.08.	Stopalka za plin na levi
	25.09.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve stopalke za plin
31		Prilagoditve stopalk in varovalni ukrepi za stopalke
	31.01.	Dodaten sklop vzporednih stopalk
	31.02.	Stopalke na (ali skoraj na) isti ravni
	31.03.	Ukrep za preprečitev oviranja ali sprožitve stopalk za plin in zaviranje, ko se s stopalkami ne upravlja nožno
	31.04.	Dvignjen pod
32		Kombinirani sistemi za delovno zavoro in pospeševanje
	32.01.	Pospeševalnik in delovna zavora kot kombiniran sistem, ki se upravlja enoročno

	32.02.	Pospeševalnik in delovna zavora kot kombiniran sistem, ki se upravlja z zunanjo silo
33		Kombinirani sistemi za delovno zavoro, pospeševanje in krmiljenje
	33.01.	Pospeševalnik, delovna zavora in krmilo kot kombiniran sistem, ki se upravlja enoročno z zunanjo silo
	33.02.	Pospeševalnik, delovna zavora in krmilo kot kombiniran sistem, ki se upravlja dvoročno z zunanjo silo
35		Prilagojena upravljalna garnitura (stikala za luči, brisalci/posoda s tekočino za pranje stekel, hupa, smerni kazalniki itd.)
	35.02.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave
	35.03.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave z levo roko
	35.04.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave z desno roko
	35.05.	Upravljalne naprave, ki delujejo tako, da voznik ne spusti krmilne naprave, pospeševalnika in zaviralnih mehanizmov
40		Prilagojeno krmiljenje
	40.01.	Krmiljenje z največjo uporabo sile ... N ¹³ (na primer „40.01(140N)“)
	40.05.	Prilagojen volan (večji/debelejši del volana, zmanjšan premer volana itd.)

¹³ Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

	40.06.	Prilagojen položaj volana
	40.09.	Krmiljenje z nogo
	40.11.	Pomožna naprava pri volanu
	40.14.	Alternativen prilagojen sistem za krmiljenje z eno roko
	40.15.	Alternativen prilagojen sistem za krmiljenje z dvema rokama
42		Prilagojene naprave za vzvratni/stranski pogled
	42.01.	Prilagojena naprava za vzvratni pogled
	42.03.	Dodatna notranja naprava, ki omogoča stranski pogled
	42.05.	Naprava za pogled v slepi kot
43		Sedalni položaj voznika
	43.01.	Voznikov sedež na višini, ki omogoča normalen pregled, in v normalni razdalji od volana in stopalk
	43.02.	Voznikov sedež, ki je prilagojen obliki telesa
	43.03.	Voznikov sedež s stransko podporo za dobro stabilnost
	43.04.	Voznikov sedež z naslonjali za roke
	43.06.	Prilagoditev varnostnega pasu
	43.07.	Varnostni pas s podporo za dobro stabilnost
44		Prilagoditve za motorna kolesa (obvezna raba podkode)
	44.01.	Enojno vodena zavora
	44.02.	Prilagojena sprednja zavora
	44.03.	Prilagojena zadnja zavora

	44.04.	Prilagojen pospeševalnik
	44.08.	Višina sedeža, ki omogoča vozniku, da ima med sedenjem sočasno obe nogi na površini in drži motorno kolo v ravnovesju med ustavljanjem in stanjem
	44.09.	Največja delovna sila sprednje zavore ... N ¹⁴ (na primer „44.09(140N)“)
	44.10.	Največja delovna sila zadnje zavore ... N ¹⁵ (na primer „44.10(240N)“)
	44.11.	Prilagojeni nasloni za noge
	44.12.	Prilagojena ročica
45		Samo motorno kolo z bočno prikolico
46		Samo trikolesniki
47		Omejeno na vozila z več kot dvema kolesoma, pri katerih vozniku ni treba loviti ravnotežja pri speljevanju, ustavljanju in stanju na mestu

¹⁴ Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

¹⁵ Ta sila se nanaša na sposobnost voznika, da upravlja s sistemom.

50		Omejeno na posebno – določeno vozilo/številko šasije (identifikacijska številka vozila/VIN)
Črke, ki se uporabljajo v kombinaciji s kodami od 01 do 44 za dodatno opredelitev:		
a	levo	
b	desno	
c	roka	
d	noga	
e	srednje	
f	zgornji del roke	
g	palec	

KODE ZA OMEJENO UPORABO

60		Neobvezne ekvivalentnosti (obvezna raba podkode)
	60.01.	Imetnik dovoljenja B, star najmanj 21 let, lahko vozi trikolesnike na motorni pogon z močjo, ki presega 15 kW
	60.02.	Imetnik vozniškega dovoljenja B lahko vozi motorna kolesa kategorije A1
	60.03.	Imetnik vozniškega dovoljenja B1 lahko vozi samo vozila, katerih največja masa ne presega 2 500 kg, največja hitrost pa je tehnično omejena na 45 km/h.
61		Omejeno na dnevne vožnje (na primer: eno uro po sončnem vzhodu in eno uro pred sončnim zahodom)
62		Omejeno na vožnje znotraj premera ... km od kraja

		imetnikovega bivanja ali samo znotraj mesta/regije
63		Vožnja brez potnikov
64		Omejeno za vožnje s hitrostjo, ki ne presega ... km/h
65		Vožnja dovoljena samo, kadar voznika spremlja imetnik vozniškega dovoljenja vsaj enakovredne kategorije, razen če je pogoj zajet v kodi 98.02
66		Brez priklopnika
67		Prepovedana vožnja po avtocestah
68		Brez alkohola
69		Omejeno na vožnjo vozil, opremljenih z alkoholno zaporo v skladu s standardom EN 50436. Navedba datuma poteka je poljubna (npr. „69“ ali „69(01.01.2016)“)

UPRAVNE ZADEVE

70		Zamenjava vozniškega dovoljenja št. ..., ki ga je izdal ... (razlikovalna oznaka EU/ZN v primeru tretje države; na primer „70.0123456789.NL“)
71		Dvojniki vozniškega dovoljenja št. ... (razlikovalna oznaka EU/ZN v primeru tretje države; na primer „71.987654321.HR“)
72		Zamenjava vozniškega dovoljenja št. ..., ki ga je izdal ... (razlikovalna oznaka ZN v primeru tretje države, za katero velja izvedbeni sklep v skladu s členom 12(7); na primer „72.0123456789.USA“)
73		Omejeno na vozila kategorije B tipa motornih štirikolesnikov (B1)

78		Omejeno na vozila z avtomatskim menjalnikom
79		Omejeno na vozila iz člena 18 te direktive (obvezna raba podkode)
	79.01.	Omejeno na dvokolesna vozila z bočno prikolico ali brez nje
	79.02.	Omejeno na vozila kategorije AM tipa trikolesnih vozil ali lahkih štirikolesnikov
	79.03.	Omejeno na trikolesnike
	79.04.	Omejeno na trikolesnike s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa ne presega 750 kg
	79.05.	Motorna vozila kategorije A1 z razmerjem moči/teže nad 0,1 kW/kg
	79.06.	Vozilo kategorije BE, kjer največja dovoljena masa priklopnika presega 3 500 kg
80		Omejeno na imetnike vozniškega izpita za vozila kategorije A tipa motornih trikoles, ki še niso stari 24 let
81		Omejeno na imetnike vozniškega izpita za vozila kategorije A tipa motornih dvokoles, ki še niso stari 21 let
95		Voznik, ki je imetnik spričevala o strokovni usposobljenosti, izpolnjuje obveznost strokovne usposobljenosti, predvidene v Direktivi (EU) 2022/2561 do ... (na primer „95(01.01.2028)“)
96		Vozila kategorije B s priklopnikom, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, kjer največja dovoljena masa te kombinacije presega 3 500 kg, vendar ne presega 4 250 kg
97		Ni dovoljeno za vozila kategorije C1, ki spadajo na področje uporabe Uredbe (EU) št. 165/2014 Evropskega parlamenta in

		Sveta ¹⁶ .
98		Kode, ki se uporabljajo za namene členov 14 in 15 (obvezna raba podkode)
	98.01	Voznik se šteje za voznika začetnika, za katerega veljajo pogoji poskusne dobe. Če se dovoljenje zamenja, podaljša ali nadomesti, se koda dopolni s prvotno zabeleženim datumom konca poskusne dobe (na primer „98.01.13.04.2028“).
	98.02	Imetnik mora izpolnjevati pogoje sheme vožnje s spremstvom, dokler ne dopolni 18 let.
99		Koda, ki se uporablja za vožnjo bivalnih vozil ali težkih reševalnih vozil z dovoljenjem za kategorijo B, katerih največja dovoljena masa presega 3 500 kg, vendar ne presega 4 250 kg

Kode 100 in večje so nacionalne kode, ki so veljavne samo za vožnjo na ozemlju države članice izdajateljice dovoljenja.

¹⁶ Uredba (EU) št. 165/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. februarja 2014 o tahografih v cestnem prometu, razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3821/85 o tahografu (nadzorni napravi) v cestnem prometu in spremembi Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom (UL L 60, 28.2.2014, str. 1).

PRILOGA II

MINIMALNE ZAHTEVE ZA VOZNIŠKI IZPIT TER ZNANJE, SPRETNOSTI IN RAVNANJE PRI VOŽNJI VOZILA NA MOTORNI POGON

I. MINIMALNE ZAHTEVE ZA VOZNIŠKI IZPIT

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da zagotovijo, da kandidati za voziška dovoljenja pokažejo ustrezno znanje, spretnosti in ravnanje, ki so potrebni za vožnjo vozila na motorni pogon.

V ta namen mora biti izpit sestavljen iz:

- teoretičnega preizkusa,
- preizkusa spretnosti in ravnanja, ki sledi uspešno opravljenem teoretičnem preizkusu.

Pogoji, v katerih se opravlja preizkus, so navedeni spodaj.

A. TEORETIČNI PREIZKUSI

1. **Oblika**

Izbrana oblika mora pokazati, da ima kandidat potrebno poznavanje tem, naštetih v točkah 2, 3 in 4.

Vsak kandidat za dovoljenje za eno kategorijo, ki že ima opravljene teoretične teste za dovoljenje za drugo kategorijo, je lahko oproščen splošnih določb iz točk 2, 3 in 4.

2. **Vsebina teoretičnih testov za vse kategorije vozil**

O vsaki izmed tem v naslednjih točkah, je treba postaviti vprašanje, vsebina in oblika vprašanj pa je prepuščena izbiri vsake države članice:

- (a) cestno prometni predpisi:
 - predvsem v zvezi s prometnimi znaki, označbami in signali, pravili prednosti in omejitvami hitrosti;
- (b) voznik:
 - pomembnost pazljivosti in odnosa do drugih udeležencev v cestnem prometu, vključno z uporabniki mikromobilnosti;
 - splošno zaznavanje, vključno z zaznavanjem nevarnosti, presoja in odločanje, še zlasti reakcijski čas, kot tudi spremembe v obnašanju pri vožnji zaradi vpliva alkohola, mamil in zdravil, duševnega stanja in utrujenosti;

- (c) cesta:
- najpomembnejša načela glede spoštovanja varnostne razdalje med vozili, zavornih razdalj in oprijemanja cestišča v različnih vremenskih in cestnih pogojih;
 - dejavniki tveganja pri vožnji v različnih pogojih na cesti, vključno z zaznavanjem in predvidevanjem nevarnosti, še zlasti, ker se spreminjajo z vremenom in so podnevi ali ponoči različni;
 - lastnosti različnih vrst cest in s tem povezane zakonske zahteve;
 - varna vožnja v cestnih predorih;
- (d) drugi udeleženci v cestnem prometu:
- specifični dejavniki tveganja, povezani s pomanjkanjem izkušenj drugih udeležencev v cestnem prometu, zlasti ranljivih udeležencev, ki so v prometu manj zaščiteni v primerjavi z uporabniki motornih vozil, kot so avtomobili, avtobusi in tovornjaki, in ki so neposredno izpostavljeni silam trčenja. Ta kategorija vključuje pešce, kolesarje, uporabnike dvokolesnih vozil na motorni pogon, uporabnike naprav za osebno mobilnost ter invalide ali osebe z omejeno mobilnostjo in orientacijo;
 - tveganja, povezana s premiki in vožnjo različnih vrst vozil in zaradi različnih vidnih polj njihovih voznikov, vključno z vozili z naprednimi sistemi za pomoč pri vožnji in drugimi avtomatiziranimi sistemi;
- (e) splošna pravila in predpisi ter druge zadeve:
- predpisi, ki se nanašajo na uradne dokumente, potrebne za uporabo vozil;
 - splošna pravila za ravnanje voznika v primeru nesreče (postavitve varnostnih naprav in sprožitve alarma) in ukrepi, ki jih lahko po potrebi izvede, da pomaga žrtvam prometne nesreče;
 - varnostni dejavniki glede vozila, prevažanja tovora in oseb;
 - poznavanje varnostnih vidikov v zvezi z vozili na alternativna goriva;
- (f) potrebni varnostni ukrepi pri izstopanju iz vozila;
- (g) mehanični vidiki v zvezi s prometno varnostjo; vozniki morajo biti sposobni prepoznati najpogostejše napake, še zlasti na krmilnem, vzmetnem in zavornem sistemu, pnevmatikah, lučeh in smernih kazalcih, odsevnikih, vzvratnih ogledalih, vetrobranskem steklu in brisalcih, izpušnem sistemu, varnostnih pasovih in zvočnih opozorilnih napravah;

- (h) varnostna oprema vozila in zlasti raba varnostnih pasov, naslonjal za glavo, varnostne opreme za otroka;
- (ha) polnjenje električnih vozil;
- (i) pravila in vidiki glede rabe vozila v odnosu do okolja, tudi v zvezi z električnimi vozili: ustrezna uporaba zvočnih opozorilnih naprav, zmerna poraba goriva/energije, omejitev emisij (emisij toplogrednih plinov, onesnaževal zraka, hrupa ter mikroplastike zaradi obrabe pnevmatik in cest itd.);
- (j) prednosti, omejitve in tveganja, povezana z naprednimi sistemi za pomoč voznikom in avtomatiziranimi sistemi za vožnjo. Pomen razlik med njimi in njihove varne uporabe, pa tudi interakcija med vozniki, obveznosti voznika in način, na katerega lahko sistemi vplivajo na voznikovo ozaveščenost in vedenje. To vključuje področje uporabe sistemov, obstoj zahtev za prevzem, ki jih ustvarijo sistemi, in preostale obveznosti voznika med aktivacijo sistemov.

Nova uvodna izjava 18a:

„(18a) Glede na vse večjo razpoložljivost in vse pogostejšo uporabo naprednih sistemov za pomoč voznikom in avtomatiziranih sistemov za vožnjo je treba v teoretične preizkuse vključiti zahteve v zvezi s takimi sistemi, da bi tako med vozniki zagotovili splošno poznavanje koristi, omejitev in tveganj, povezanih z avtomatiziranimi sistemi. Ta zahteva glede poznavanja zajema zlasti področje uporabe avtomatiziranih sistemov za vožnjo, obstoj zahtev za prevzem, ki jih ustvarijo avtomatizirani sistemi za vožnjo, in preostale obveznosti voznika med aktivacijo avtomatiziranih sistemov za vožnjo.“

3. Posebne določbe za kategoriji A1, A2 in A

Obvezno preverjanje splošnega znanja o:

- (a) uporabi zaščitnih potrebščin, kot so rokavice, škornji, oblačila in zaščitna čelada;
- (b) vidnosti voznikov motornih koles za druge udeleženci v cestnem prometu;
- (c) dejavnikih tveganja, povezanih z različnimi pogoji na cesti, kakor so določeni zgoraj, z dodatno pozornostjo spolzkim delom, kot so pokrovi odtočnih kanalov, označbe na cesti, kot so črte in puščice, tramvajski tiri;
- (d) mehaničnih vidikih v zvezi s prometno varnostjo, kakor je določena zgoraj, z dodatno pozornostjo stikalu za ustavitev v sili, nivoju olja in verigi.

4. Posebne določbe za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E.

- (1) Obvezno preverjanje splošnega znanja o:
- (a) pravilih o urah vožnje in počitkih, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷; uporabi tahografa, kakor je opredeljena v Uredbi (EU) št. 165/2014;
 - (b) pravilih glede vrste zadevnega prevoza: blaga ali potnikov;
 - (c) dokumentih o vozilu in transportnih dokumentih, potrebnih za domači in mednarodni prevoz blaga in potnikov;
 - (d) ravnanja v primeru nesreče; znanju o ukrepih, ki jih je treba izvesti po nesreči ali podobnem dogodku, vključno z ukrepanjem v sili, kot sta evakuacija potnikov in osnovno znanje prve pomoči;
 - (e) varnostnih ukrepov pri odstranjevanju in zamenjavi koles;
 - (f) predpisi o teži in dimenzijah vozila; pravilih o napravah za omejevanje hitrosti;
 - (g) oviranju vidnega polja zaradi lastnosti vozil;
 - (h) branje avtomobilske karte, načrtovanje poti, vključno z uporabo elektronskih navigacijskih sistemov (neobvezno);
 - (i) varnostnih dejavnikov, povezanih z natovarjanjem vozil: nadzor tovora (nalaganje in pričvrstitve), težave z različnimi vrstami tovora (npr. tekočine, viseči tovari, ...), natovarjanje in raztovarjanje blaga ter uporaba opreme za natovarjanje (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
 - (j) voznikovi odgovornosti pri prevozu potnikov; udobju in varnosti potnikov; prevozu otrok; potrebnem pregledu pred začetkom vožnje; vse vrste avtobusov morajo biti del teoretičnih testov (avtobusi javnih služb in potovalni avtobusi, avtobusi s posebnimi dimenzijami ...) (samo kategorije D, DE, D1, D1E).
 - (k) Države članice lahko izvzamejo kandidate za dovoljenje za kategorijo vozil C1 ali C1E iz področja uporabe Uredbe (EU) št. 165/2014, tako da jim ni treba dokazati poznavanja tem iz točk 4.(1)(a) do (c).

¹⁷ Uredba (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o usklajevanju določene socialne zakonodaje v zvezi s cestnim prometom in spremembi uredb Sveta (EGS) št. 3821/85 in (ES) št. 2135/98 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 3820/85 (UL L 102, 11.4.2006, str. 1).

- (2) Obvezno preverjanje splošnega znanja o naslednjih dodatnih določbah za kategorije C, CE, D in DE:
- (a) načelih konstrukcije in delovanja: motorjev z notranjim izgorevanjem, tekočin (na primer motorno olje, hladilna tekočina, pomivalna tekočina), sistema goriva, električnega sistema, sistema vžiga, prenosa (sklopka, menjalnik itd.);
 - (b) podmazovanju in zaščiti pred zmrzovanjem;
 - (c) načelih konstrukcije, montaže in pravilne uporabe pnevmatik ter njihovega vzdrževanja;
 - (d) načelih vrst, delovanja, glavnih delov, povezave, uporabe in dnevnega vzdrževanja zavorne opreme in regulatorja hitrosti ter uporabe sistema proti blokiranju koles;
 - (e) načelih vrst, delovanja, glavnih delov, povezave, uporabe in dnevnega vzdrževanja sistemov sklopk (samo kategoriji CE, DE);
 - (f) metodah za določanje vzrokov okvar;
 - (g) preventivnem vzdrževanju vozil in potrebnih tekočih popravilih;
 - (h) voznikovi odgovornosti glede prevzema, prevoza in dobave blaga v skladu z dogovorjenimi pogoji (samo kategoriji C, CE).

B. PREIZKUS SPRETNOSTI IN RAVNANJA

5. Vozilo in njegova oprema

(1) Menjalnik pri vozilih

- (a) Za vožnjo vozil z ročnim menjalnikom je treba opraviti preizkus spretnosti in ravnanja na vozilih z ročnim menjalnikom.

„Vozilo z ročnim menjalnikom“ pomeni vozilo, ki je opremljeno s stopalko sklopke (ali prestavno ročico za kategorije A, A2 in A1), s katero mora upravljati voznik pri zagonu ali ustavljanju vozila in menjavi prestav.

- (b) Vozila, ki ne izpolnjujejo pogojev iz točke 5.(1)(a), se obravnavajo kot vozila z avtomatskim menjalnikom.

Če kandidat opravlja preizkus spretnosti in ravnanja na vozilu z avtomatskim menjalnikom, se to brez poseganja v točko 5.(1)(c) zabeleži na dovoljenju, izdanem na podlagi takšnega preizkusa, z ustrežno kodo Unije iz Priloge I, del E. Dovoljenja s takšno navedbo se uporabljajo le za vožnjo vozil z avtomatskim menjalnikom.

Koda Unije, opisana v prvem odstavku, se ne označi oziroma se naknadno odstrani iz voznškega dovoljenja kategorij A1, A2, A, B1 ali B, če kandidat ali imetnik uspešno opravi namenski preizkus spretnosti in ravnanja ali namensko usposabljanje, ki se lahko izvede pred preizkusom spretnosti in ravnanja v vozilu z avtomatskim menjalnikom ali po njem.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za:

(i) odobritev in nadzor namenskega usposabljanja ali

(ii) organizacijo namenskega preizkusa spretnosti in ravnanja.

Vozila, ki se uporabljajo za usposabljanje ali preizkus iz te točke, so opremljena z ročnim menjalnikom in spadajo v kategorijo voznškega dovoljenja, za katero so se udeleženci prijavi.

Trajanje preizkusa spretnosti in ravnanja ter prevožena razdalja zadostujeta za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 6 ali 7 te priloge, pri čemer se posebna pozornost nameni upravljanju menjalnika vozila.

Usposabljanje vključuje vse vidike iz točke 6 ali 7 te priloge, pri čemer se posebna pozornost nameni delovanju menjalnika vozila. Vsak udeleženec usposabljanja mora opraviti praktični del in izkazati svoje spretnosti in ravnanje na javnih cestah.

Usposabljanje traja najmanj 7 ur.

(c) Posebne določbe za vozila kategorij BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E

Države članice se lahko odločijo, da na voznških dovoljenjih za vozila kategorij BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ali D1E iz točke 5.(1)(b) ne bodo navajale nobenih omejitev na vozila z avtomatskim menjalnikom, če ima kandidat že voznško dovoljenje brez omejitve iz točke (b) za vsaj eno izmed naslednjih kategorij: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 ali D1E, ter je med preizkusom spretnosti in ravnanja opravil operacije iz točke 8.(4).

(2) Vozila, ki se uporabljajo pri preizkusih spretnosti in ravnanja, ustrezajo spodaj navedenim minimalnim merilom. Države članice lahko določijo strožja merila ali dodajo druga. Države članice lahko za vozila kategorij A1, A2 in A, ki se uporabljajo pri preizkusih spretnosti in ravnanja, dopuščajo odstopanje za 5 cm³ pod zahtevano minimalno prostornino valja.

(a) Kategorija A1:

motorno kolo kategorije A1 brez stranske prikolice z močjo največ 11 kW ter razmerjem med močjo in težo največ 0,1 kW/kg, ki lahko doseže hitrost največ 80 km/h;

če motorno kolo poganja motor z notranjim izgorevanjem, je prostornina valja motorja najmanj 120 cm³;

če motorno kolo poganja električni motor, je razmerje med močjo in težo vozila najmanj 0,08 kW/kg.

(b) Kategorija A2:

motorno kolo brez stranske prikolice z močjo najmanj 20 kW in največ 35 kW ter razmerjem med močjo in težo največ 0,2 kW/kg;

če motorno kolo poganja motor z notranjim izgorevanjem, je kubična prostornina motorja najmanj 250 cm³;

če motorno kolo poganja električni motor, je razmerje med močjo in težo vozila najmanj 0,15 kW/kg.

(c) Kategorija A:

motorno kolo brez stranske prikolice, katerega masa brez tovora ali potnikov presega 180 kg, z močjo najmanj 50 kW; Države članice lahko sprejmejo odstopanje za 5 kg pod zahtevano minimalno maso;

če motorno kolo poganja motor z notranjim izgorevanjem, je kubična prostornina motorja najmanj 600 cm³;

če motorno kolo poganja električni motor, je razmerje med močjo in težo vozila najmanj 0,25 kW/kg.

(d) Kategorija B:

štirikolesno vozilo kategorije B, ki lahko doseže hitrost najmanj 100 km/h.

(e) Kategorija BE:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila kategorije B in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 000 kg, ki lahko doseže hitrost najmanj 100 km/h in ne spada v kategorijo B; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je širok in visok vsaj toliko kot motorno vozilo; zaprti del je lahko tudi nekoliko ožji od motornega vozila, če je pogled nazaj mogoč le z uporabo zunanjih vzratnih ogledal motornega vozila; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase.

(f) Kategorija B1:

(i) štirikolesnik na motorni pogon, ki lahko doseže hitrost najmanj 60 km/h, ali

(ii) če vozniško dovoljenje dovoljuje vožnjo vozil iz člena 9(4), prvi pododstavek, točka (c), mora vozilo, ki se uporablja pri preizkusih spretnosti in ravnanja, izpolnjevati pogoje iz navedenega odstavka.

(g) Kategorija C:

vozilo kategorije C, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 12 000 kg, dolžino najmanj 8 m, širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina. vozilo ima najmanj 10 000 kg dejanske skupne mase.

(h) Kategorija CE:

bodisi zgibno vozilo bodisi kombinacija testnega vozila kategorije C in priklopnika dolžine najmanj 7,5 m; zgibno vozilo in kombinacija imata najvišjo dovoljeno maso najmanj 20 000 kg, dolžino najmanj 14 m in širino najmanj 2,40 m in lahko dosežeta najmanj 80 km/h; opremljena sta s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014; tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina. zgibno vozilo in kombinacija imata najmanj 15 000 kg dejanske skupne mase.

(i) Kategorija C1:

vozilo podkategorije C1, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 4 000 kg, dolžino najmanj 5 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014. tovorni del je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina;

če sposobnost osebe za uporabo tahografa ne bo preverjana, vozila ni treba opremiti s tahografom.

(j) Kategorija C1E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila podkategorije C1 in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kg; ta kombinacija je dolga najmanj 8 m in lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj tako širok in visok kot kabina; zaprti del je lahko nekoliko ožji od kabine, če je pogled nazaj mogoč le z uporabo zunanjih vzvratnih ogledal motornega vozila; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase.

(k) Kategorija D:

vozilo kategorije D, ki ima dolžino najmanj 10 m, širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014.

(l) Kategorija DE:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila kategorije D in priklopnika, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kg, širino najmanj 2,40 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj 2 m širok in 2 m visok; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase.

(m) Kategorija D1:

vozilo podkategorije D1, ki ima najvišjo dovoljeno maso najmanj 4 000 kg, dolžino najmanj 5 m in ki lahko doseže hitrost najmanj 80 km/h; opremljeno s sistemom proti blokiranju koles in tahografom, kakor je opredeljen z Uredbo (EU) št. 165/2014.

(n) Kategorija D1E:

kombinacija, sestavljena iz testnega vozila podkategorije D1 in priklopnika z najvišjo dovoljeno maso najmanj 1 250 kg in ki lahko doseže najmanj 80 km/h; tovorni del priklopnika je sestavljen iz zaprtega dela, ki je najmanj 2 m širok in 2 m visok; priklopnik ima najmanj 800 kg dejanske skupne mase.

6. Preizkus spretnosti in ravnanja za kategorije A1, A2 in A

(1) Priprava na vožnjo in tehnični pregled vozila z upoštevanjem prometne varnosti

Kandidati pokažejo, da so sposobni priprave na varno vožnjo, z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

- (a) pravilno namestijo zaščitno opremo, kot so rokavice, škornji, oblačila in zaščitna čelada;
- (b) naključno [...] preverijo stanje pnevmatik, zavor, krmilnega mehanizma, stikala za ustavitev v sili (če obstaja), verige, nivoja olja, luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave.

(2) Preizkus izvedbe posebnih elementov z upoštevanjem prometne varnosti:

- (a) naslonitev motornega kolesa na stojalo in z njega ter premikanje brez pomoči motorja s hojo ob vozilu;
- (b) parkiranje motornega kolesa na stojalo;

- (c) izvedba najmanj dveh elementov pri nizki hitrosti, vključno z vijuganjem; to omogoča oceno izurjenosti pri ravnanju z ročico za plin, zavoro, ravnotežja, smeri gledanja ter položaja na motornem kolesu in položaja nog na opori za noge; če se preizkus izvaja na motornem kolesu z ročnim menjalnikom, se izvede skupaj z izurjenostjo pri ravnanju s sklopko;
- (d) izvedba najmanj dveh elementov pri višji hitrosti, od katerih se en element izvede pri hitrosti najmanj 30 km/h in en element z izogibanjem oviri pri hitrosti najmanj 50 km/h; to omogoča, da se v položaju na motornem kolesu ocenijo smer gledanja, ravnotežje in tehnika krmiljenja. Če se preizkus izvaja na motornem kolesu z ročnim menjalnikom, se mora en element izvesti v drugi ali tretji prestavi; to omogoča oceno izurjenosti v tehniki prestavljanja;
- (e) zaviranje: izvedeta se najmanj dve vaji zaviranja, vključno z zaviranjem v sili pri najmanjši hitrosti 50 km/h; to omogoča oceno izurjenosti pri uporabi prednje in zadnje zavore, smeri gledanja in voznikovega položaja na motornem kolesu.

(3) Ravnanje v prometu

Kandidati v normalnih prometnih razmerah popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov izvedejo vse naslednje vaje:

- (a) speljevanje: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod z dovoza;
- (b) vožnja po ravnih cestah; srečevanje z nasproti vozečimi vozili, tudi na ozkih mestih;
- (c) vožnja skozi ovinke;
- (d) križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;
- (e) spreminjanje smeri vožnje: zavijanje levo in desno; spreminjanje pasu;
- (f) uvoz na/izvoz z avtoceste ali podobne ceste (če so na voljo): vključevanje s pospeševalnega pasu, zapuščanje z uporabo zaviralnega pasu;
- (g) prehitevanje/vožnja mimo: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; ravnanje, kadar ga prehitevajo druga vozila (če je mogoče);
- (h) posebni deli cest (če so na voljo): krožišča; železniški prehodi; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih; predori;

- (i) odzivanje na nevarne situacije in njihovo predvidevanje; z odstopanjem od obveznosti opravljanja vaj v normalnih prometnih razmerah se vaje izvedejo le, kadar se nevarne razmere pojavijo naključno; namesto tega se lahko za preizkušanje teh znanj in spretnosti uporabijo simulatorji;
- (j) izvedba varnostnih ukrepov ob sestopu z vozila.

7. Preizkus spretnosti in ravnanja za kategorije B, B1 in BE

(1) Priprava na vožnjo in tehnični pregled vozila z upoštevanjem prometne varnosti

Kandidati pokažejo svojo sposobnost priprave na varno vožnjo z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

- (a) ustrezno nastavijo sedež za pravilni položaj sedenja;
 - (b) nastavijo vzratna ogledala, varnostne pasove in naslonjala za glavo (če je mogoče);
 - (c) preverijo, ali so vrata zaprta;
 - (d) naključno preverijo stanje pnevmatik, krmilnega mehanizma, zavor, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, tekočina za pranje avtomobilskih stekel), luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave;
 - (e) preverijo varnostne dejavnike v zvezi z natovarjanjem vozila: karoserija, ponjave, tovorna vrata, zaklepanje kabine, način natovarjanja, zavarovanje tovora (samo kategorija BE);
 - (f) preverijo mehanizem sklapljanja ter zavorne in električne spojne elemente (samo kategorija BE).
- (2) Kategoriji B in B1: preizkus izvedbe posebnih elementov ob upoštevanju prometne varnosti

Preizkusi se izvedba izbora naslednjih elementov (najmanj dva elementa za štiri točke, vključno z enim v vzratni prestavi):

- (a) vzratna vožnja v ravni smeri ali vzratna vožnja desno ali levo okrog vogala, držeč se pravega prometnega pasu;
- (b) obračanje vozila v nasprotno smer z uporabo prestav za vožnjo naprej in vzratno vožnjo;
- (c) parkiranje vozila in zapuščanje parkirnega prostora (vzporedno, poševno ali pod pravim kotom, naprej ali vzratno, na ravnem, navkreber ali navzdol);
- (d) natančno zaviranje do zaustavitve; izvedba zaustavitve v sili je neobvezna.

- (3) Kategorija BE: preizkus izvedbe posebnih elementov ob upoštevanju prometne varnosti
- (a) priklapljanje in odklapljanje ali odklapljanje in ponovno priklapljanje priklopnika na motorno vozilo; izvedba elementa mora vključevati vlečno vozilo, ki je parkirano vzdolž priklopnika (tj. ne v eni liniji);
 - (b) vzvratna vožnja vzdolž ovinka, linija tega ovinka je prepuščena presoji držav članic;
 - (c) varno parkiranje za natovarjanje/raztovarjanje.
- (4) Ravnanje v prometu

Kandidati v normalnih prometnih razmerah popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov izvedejo vse naslednje vaje:

- (a) speljevanje: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod z dovoza;
- (b) vožnja po ravnih cestah; srečevanje z nasproti vozečimi vozili, tudi na ozkih mestih;
- (c) vožnja skozi ovinke;
- (d) križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;
- (e) spreminjanje smeri vožnje: zavijanje levo in desno; spreminjanje pasu;
- (f) uvoz na/izvoz z avtoceste ali podobne ceste (če so na voljo): vključevanje s pospeševalnega pasu, zapuščanje z uporabo zaviralnega pasu;
- (g) prehitevanje/vožnja mimo: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; ravnanje, kadar ga prehitevajo druga vozila (če je mogoče);
- (h) posebni deli cest (če so na voljo): krožišča; železniški prehodi; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih; predori;
- (i) izvedba varnostnih ukrepov ob sestopu z vozila;
- (j) odzivanje na nevarne situacije in njihovo predvidevanje; z odstopanjem od obveznosti opravljanja vaj v normalnih prometnih razmerah se vaje izvedejo le, kadar se nevarne razmere pojavijo naključno; namesto tega se lahko za preizkušanje teh znanj in spretnosti uporabijo simulatorji.

8. Preizkus spretnosti in ravnanja za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E

(1) Priprava na vožnjo in tehnični pregled vozila z upoštevanjem prometne varnosti

Kandidati pokažejo svojo sposobnost priprave na varno vožnjo z izpolnitvijo naslednjih zahtev:

- (a) ustrezno nastavijo sedež za pravilni položaj sedenja;
 - (b) nastavijo vzvratna ogledala, varnostne pasove in naslonjala za glavo (če je mogoče);
 - (c) naključno preverijo stanje pnevmatik, krmilnega mehanizma, zavor, luči, odsevnikov, smernih kazalcev in zvočne opozorilne naprave;
 - (d) preverijo sistem servokrmiljenja in servozavor; preverijo stanje koles, kolesnih matic, blatnikov, vetrobranskega stekla, oken in brisalcev, tekočin (npr. motorno olje, hladilna tekočina, tekočina za pranje avtomobilskih stekel); preverijo in uporabijo armaturno ploščo z instrumenti, vključno s tahografom, kakor je opredeljeno v Uredbi (EU) št. 165/2014. Zadnja zahteva ne velja za kandidate za voziško dovoljenje za vozila kategorije C1 ali C1E, ki ne spadajo na področje uporabe navedene uredbe;
 - (e) preverijo zračni tlak, posode za zrak in vzmetenje;
 - (f) preverjanje varnostnih dejavnikov v zvezi z natovarjanjem vozila: karoserija, ponjave, vrata priklopnika, nakladalni mehanizem (če je na voljo), zaklepanje kabine (če je na voljo), način natovarjanja, zavarovanje tovora (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
 - (g) preverijo mehanizem sklapljanja ter zavorne in električne spojne elemente (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
 - (h) so sposobni izvajanja posebnih varnostnih ukrepov glede vozila; pregledovanje karoserije, servisnih vrat, izhodov v sili, opreme za prvo pomoč, gasilnih aparatov in druge varnostne opreme (samo kategorije D, DE, D1, D1E);
 - (i) znajo brati avtomobilsko karto, načrtovati pot, vključno z uporabo elektronskih navigacijskih sistemov (neobvezno).
- (1a) Vožnja vlečnega vozila brez priklopnika (samo kategorije C1E, CE, D1E in DE)

Če voznik še ni upravičen do vožnje vozil kategorij C1, C, D1 oziroma D, mora biti pred vožnjo v prometu s priključenim priklopnikom izurjen za vožnjo vlečnega vozila.

- (2) Preizkus izvedbe posebnih elementov z upoštevanjem prometne varnosti:
- (a) priklapljanje in odklapljanje ali odklapljanje in ponovno priklapljanje priklopnika na motorno vozilo; izvedba posebnega elementa mora vključevati vlečno vozilo, ki je parkirano vzdolž priklopnika (tj. ne v eni liniji) (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
 - (b) vzvratna vožnja vzdolž ovinka, linija tega ovinka je prepuščena presoji držav članic;
 - (c) varno parkiranje za natovarjanje/raztovarjanje na nakladalni rampi/platformi ali podobni napravi (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
 - (d) parkiranje, tako da je potnikom omogočen varen vstop ali izstop iz avtobusa (samo kategorije D, DE, D1, D1E).
- (3) Ravnanje v prometu

Kandidati v normalnih prometnih razmerah popolnoma varno in ob upoštevanju vseh potrebnih varnostnih ukrepov izvedejo vse naslednje vaje:

- (a) speljevanje: po parkiranju, po ustavitvi v prometu; izhod z dovoza;
 - (b) vožnja po ravnih cestah; srečevanje z nasproti vozečimi vozili, tudi na ozkih mestih;
 - (c) vožnja skozi ovinke;
 - (d) križišča: približevanje in prečkanje križišč in razcepov;
 - (e) spreminjanje smeri vožnje: zavijanje levo in desno; spreminjanje pasu;
 - (f) uvoz na/izvoz z avtoceste ali podobne ceste (če so na voljo): vključevanje s pospeševalnega pasu, zapuščanje z uporabo zaviralnega pasu;
 - (g) prehitevanje/vožnja mimo: prehitevanje drugih vozil (če je mogoče); vožnja vzdolž ovir, npr. parkiranih avtomobilov; ravnanje, kadar ga prehitevajo druga vozila (če je mogoče);
 - (h) posebni deli cest (če so na voljo): krožišča; železniški prehodi; postaje tramvaja/avtobusa; prehodi za pešce; vožnja navzgor/navzdol po dolgih klancih; predori;
 - (i) izvedba varnostnih ukrepov ob sestopu z vozila;
 - (j) odzivanje na nevarne situacije in njihovo predvidevanje; z odstopanjem od obveznosti opravljanja vaj v normalnih prometnih razmerah se vaje izvedejo le, kadar se nevarne razmere pojavijo naključno; namesto tega se lahko za preizkušanje teh znanj in spretnosti uporabijo simulatorji.
- (4) Varna in energijsko učinkovita vožnja:

vožnja na način, ki zagotavlja varnost ter zmanjšuje porabo goriva/energije in emisije med pospeševanjem, upočasnjevanjem, vožnjo v hrib in navzdol. [...]

9. Ocenjevanje preizkusa spretnosti in ravnanja

- (1) Ocena vsake od zgoraj navedenih voznih situacij v točkah 6, 7 in 8 izkazuje stopnjo spretnosti, s katero kandidat upravlja vozilo, in njegovo prikazano sposobnost za popolnoma varno vožnjo v prometu. Član izpitne komisije se mora med celotnim preizkusom počutiti varno. Napake pri vožnji ali nevarno ravnanje, ki neposredno ogroža varnost testnega vozila, njegovih potnikov ali drugih udeležencev v cestnem prometu, se kaznuje s padcem na izpitu, ne glede na to, ali mora član izpitne komisije ali spremljajoča oseba posredovati ali ne. Vendar se lahko član izpitne komisije sam odloči, ali se preizkus spretnosti in ravnanja opravi do konca.

Člani izpitne komisije so usposobljeni, da pravilno ocenijo kandidatovo sposobnost za varno vožnjo. Delo članov izpitne komisije spremlja in nadzoruje organ, ki ga pooblasti država članica, da se zagotovi pravilno in dosledno ocenjevanje napak v skladu z merili iz te priloge.

- (2) Člani izpitne vožnje med ocenjevanjem posvečajo posebno pozornost dejstvu, ali kandidat vozi obrambno in obzirno do drugih. To izkazuje celotni slog vožnje in član izpitne komisije ga upošteva pri skupni oceni kandidata. Vključuje prilagojeno in odločno (varno) vožnjo z upoštevanjem cestnih in vremenskih razmer, drugega prometa, interesov drugih udeležencev v cestnem prometu (zlasti ranljivejših) in predvidevanje.
- (3) Član izpitne komisije nadalje oceni, ali kandidat:
- (a) nadzoruje vozilo; upošteva: pravilno uporabo varnostnih pasov, vzratnih ogledal, naslonjal za glavo; sedeža; pravilno uporabo luči in druge opreme; pravilno uporabo sklopke, menjalnika, stopalke za plin, zavornih sistemov (vključno s tretjim zavornim sistemom, če je na voljo), krmilnega mehanizma; nadzoruje vozilo v različnih okoliščinah, pri različnih hitrostih; vozi stabilno; upošteva težo in dimenzije ter lastnosti vozila; upošteva težo in vrsto tovora (samo kategorije BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E); skrbi za udobje potnikov (samo kategorije D, DE, D1, D1E) (brez hitrega pospeševanja, gladka vožnja brez sunkovitega zaviranja);
 - (b) vozi varčno in varno ter energijsko učinkovito, pri čemer je pozoren na vrtljaje na minuto, menjavo prestav, zaviranje in pospeševanje (samo kategorije B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E);
 - (c) upošteva pravila opazovanja: opazuje dogajanje na vse strani; pravilno uporablja ogledala; spremlja dogajanje v prometu na oddaljeni, srednji in bližnji razdalji;
 - (d) upošteva prednost/dajanje prednosti: upošteva prednost na križiščih, vozliščih in razcepah; daje prednost v drugih okoliščinah (npr. pri spreminjanju smeri, menjavi pasu, posebnih manevrih);

- (e) ima pravilno razvrstitev na cesti: pravilna razvrstitev na cesti, v pasovih, krožnih križiščih, ovinkih, ob upoštevanju vrste in lastnosti vozila; predhodno zavzame linijo vožnje;
- (f) vzdržuje varnostno razdaljo: vzdržuje ustrezno varnostno razdaljo spredaj in na bočnih straneh; vzdržuje ustrezno razdaljo do drugih udeležencev v cestnem prometu, zlasti ranljivih;
- (g) upošteva omejitve hitrosti in priporočila: ne presega najvišje dovoljene hitrosti; prilagaja hitrost vremenskim in cestnim razmeram in, kjer je mogoče, nacionalni omejitvi hitrosti; vozi s tako hitrostjo, da je možna ustavitev znotraj razdalje vidne in proste ceste; prilagaja hitrost splošni hitrosti enake vrste udeležencev v cestnem prometu;
- (h) upošteva semaforje, prometne znake in druge označbe: pravilno ravna ob semaforju; upošteva navodila prometnih redarjev; pravilno ravna ob prometnih znakih (prepovedi ali zapovedi); ustrezno upošteva cestne oznake;
- (i) upošteva signalizacijo: po potrebi ustrezno in pravočasno uporabi signalne znake; pravilno nakaže smer; ustrezno ravna glede na vse znake drugih udeležencev v cestnem prometu;
- (j) nadzira zaviranje in ustavljanje: pravočasno zmanjša hitrost, zavira ali ustavi glede na okoliščine; predvideva; uporablja različne zavorne sisteme (samo za kategorije C, CE, D, DE); uporablja druge sisteme za zmanjšanje hitrosti, razen zavor (samo za kategorije C, CE, D, DE).

10. Trajanje preizkusa

Trajanje preizkusa in prevožena razdalja zadostuje za oceno kandidatovih spretnosti in ravnanja, določenih v naslovu B te priloge. V nobenem primeru vožnja ne traja manj kot 25 minut za kategorije A, A1, A2, B, B1 in BE in manj kot 45 minut za druge kategorije. To ne vključuje časa za sprejem kandidata, pripravo vozila, tehnični pregled vozila z upoštevanjem cestnoprometne varnosti, izvedbo posebnih elementov in zagotavljanja izurjenosti v skladu s točko 8(1a) oznanilo rezultata praktičnega preizkusa.

11. Kraj preizkusa

Del preizkusa za oceno izvedbe posebnih elementov se lahko izvede na posebnem preizkusnem poligonu. Če je mogoče, se del preizkusa za oceno ravnanja v prometu izvede na cestah zunaj pozidanih območij, na hitrih cestah in avtocestah (ali podobno), pa tudi na vseh vrstah mestnih ulic (stanovanjska območja, območja z omejeno hitrostjo 30 in 50 km/h, mestne hitre ceste), ki predstavljajo različne stopnje težavnosti, s katerimi se bodo srečevali vozniki. Zaželeno je tudi, da se preizkus izvaja v različno gostem prometu. Čas vožnje je izkoriščen v največji možni meri, da se kandidat oceni v vseh različnih prometnih območjih, na katere lahko naleti, s posebnim poudarkom na prehajanju med temi območji.

II. ZNANJE, SPRETNOSTI IN RAVNANJE PRI VOŽNJI VOZILA NA MOTORNI POGON

Vozniki vseh vozil na motorni pogon morajo v vsakem trenutku imeti znanje in spretnosti ter obvladajo ravnanje iz točk 1 do 9, da bi bili sposobni:

- prepoznati nevarnosti v prometu in oceniti njihovo resnost;
- zadostno obvladati svoje vozilo, da ne ustvarjajo nevarnih situacij in se ob morebitni takšni situaciji ustrezno odzovejo;
- upoštevati cestnoprometne predpise, zlasti tiste, ki so namenjeni preprečevanju prometnih nesreč in vzdrževanju tekočega prometa;
- prepoznati vse pomembne tehnične napake na svojih vozilih, zlasti takšne, ki ogrožajo varnost, in jih ustrezno odpraviti;
- upoštevati vse dejavnike, ki vplivajo na ravnanje med vožnjo (npr. alkohol, utrujenost, slab vid itd.), tako da so popolnoma sposobni uporabiti vse spretnosti, potrebne za varno vožnjo;
- s primernim upoštevanjem drugih pomagati zagotavljati varnost vseh udeležencev v prometu, še zlasti ranljivejših;
- imeti zadostno znanje o dejavnikih tveganja, povezanih s sredstvi mikromobilnosti;
- imeti zadostno znanje o varnosti v zvezi z uporabo vozil na alternativna goriva;
- imeti zadostno znanje o uporabi naprednih sistemov za pomoč pri vožnji in drugih avtomatiziranih sistemov.

Države članice lahko izvajajo ustrezne ukrepe, da voznikom, ki ne obvladajo več znanja, spretnosti in ravnanja iz točk od 1 do 9, zagotovijo ponovno usvojitev navedenega znanja in spretnosti, tako da bodo slednji lahko ponovno posedovali ravnanje, potrebno za vožnjo vozila na motorni pogon.

PRILOGA III

MINIMALNA MERILA GLEDE PSIHOFIZIČNE SPOSOBNOSTI ZA VOŽNJO VOZILA NA MOTORNI POGON

OPREDELITVE POJMOV

1. Za namene te priloge so vozniki razvrščeni v dve skupini:

(1) Skupina 1: vozniki vozil kategorij A, A1, A2, AM, B, B1 in BE;

(2) Skupina 2: vozniki vozil kategorij C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 in D1E.

Nacionalna zakonodaja lahko predvidi, da se določbe iz te priloge, ki veljajo za voznike skupine 2, uporabijo za voznike vozil kategorije B, ki uporabljajo svoja voziška dovoljenja za poklicne namene (taksiji, rešilna vozila, itd.).

2. Podobno so kandidati za prvo voziško dovoljenje ali za podaljšanje voziškega dovoljenja razvrščeni v skupino, v katero bodo spadali, ko bo dovoljenje izdano ali podaljšano.

[...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

VID

6. Vsi kandidati za voziško dovoljenje morajo opraviti ustrezno preiskavo, s katero se zagotovi, da imajo ustrezno oster vid za vožnjo vozil na motorni pogon, ter indikativno preverjanje, s katerim se oceni, ali je potreben nadaljnji pregled vidnega polja. Kadar obstaja razlog za dvom o ustreznosti kandidatovega vida, ga mora pregledati pristojen zdravstveni organ. Pri tem pregledu je treba pozornost posvetiti še zlasti naslednjemu: ostrini vida, vidnemu polju, vidu v slabi svetlobi, občutljivosti na bleščanje in občutljivosti za kontraste, diplopiji in drugim vidnim funkcijam, ki lahko ogrozijo varno vožnjo.

Voznikom skupine 1 se dovoljenje lahko izda v „izjemnih posameznih primerih“, kadar ni mogoče izpolniti meril za vidno polje ali ostrino vida, vendar obstajajo razlogi za domnevo, da izdaja vozniškega dovoljenja kandidatu ne bi ogrozila varnosti v cestnem prometu; v takšnih primerih bi voznik moral opraviti pregled pri pristojnem zdravstvenem organu, da dokaže, da nima nobene druge okvare vidnih funkcij, vključno z bleščanjem, občutljivostjo za kontraste in vidom v slabi svetlobi. Voznik ali kandidat mora prav tako opraviti pozitiven praktični preskus pri pristojnem organu.

Skupina 1:

- (1) Kandidati za vozniško dovoljenje ali za podaljšanje takšnega dovoljenja morajo imeti binokularno ostrino vida, po potrebi s korektivnimi lečami, ki je vsaj 0,5, če se uporabljata obe očesi skupaj.

Poleg tega mora biti horizont pri vidnem polju vsaj 120 stopinj, podaljšanje pa mora biti vsaj 50 stopinj v levo in desno ter 20 stopinj gor in dol. V polmeru osrednjih 20 stopinj ne sme biti nobenih okvar.

Če se odkrije ali potrdi progresivna očesna bolezen, se vozniška dovoljenja lahko izdajo ali podaljšajo pod pogojem, da kandidat opravlja redne preglede pri pristojnem zdravstvenem organu.

- (2) Kandidati za vozniško dovoljenje ali za podaljšanje takšnega dovoljenja, ki so utrpeli popolno funkcionalno izgubo vida na eno oko ali ki uporabljajo zgolj eno oko (npr. v primeru diplopije), morajo imeti ostrino vida, ki je vsaj 0,5, po potrebi s korektivnimi lečami. Pristojni zdravstveni organ mora potrditi, da je to stanje monokularnega vida obstajalo dovolj dolgo, da je omogočilo prilagoditev in da vidno polje v tem očesu ustreza zahtevam iz točke 6.(1).
- (3) V primeru nedavnega razvoja diplopije ali izgube vida na enem očesu je potrebno ustrezno obdobje prilagoditve (na primer šest mesecev), ko vožnja ni dovoljena. Po izteku tega obdobja se vožnja dovoli le, če očesni zdravnik in strokovnjak za vožnjo podata pozitivno mnenje.

Skupina 2:

- (4) Kandidati za vozniško dovoljenje ali za podaljšanje takšnega dovoljenja imajo ostrino vida, po potrebi s korektivnimi lečami, ki je vsaj 0,8 na boljšem očesu in vsaj 0,1 na slabšem. Če se za doseganje vrednosti 0,8 in 0,1 uporabljajo korektivne leče, je treba minimalno ostrino (0,8 in 0,1) doseči s korekcijo z očali z močjo, ki ne presega dioptrije plus osem, ali s pomočjo kontaktnih leč. Korekcija mora biti dobro tolerirana.

Poleg tega mora biti horizont pri vidnem polju z obema očesoma vsaj 160 stopinj, podaljšanje pa mora biti vsaj 70 stopinj v levo in desno ter 30 stopinj gor in dol. V polmeru osrednjih 30 stopinj ne sme biti nobenih okvar.

Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom z motnjami pri občutljivosti za kontraste ali diplopijo.

Po precejšnji izgubi vida na enem očesu je potrebno ustrezno obdobje prilagoditve (na primer šest mesecev), ko prizadeta oseba ne sme voziti. Po izteku tega obdobja se vožnja dovoli le, če očesni zdravnik in strokovnjak za vožnjo podata pozitivno mnenje.

SLUH

7. Vozniška dovoljenja se lahko kandidatom oziroma voznikom skupine 2 izdajo ali podaljšajo v skladu z mnenjem pristojnih zdravstvenih organov; pri zdravstvenih pregledih je treba posebno pozornost posvetiti obsegu za kompenzacijo.

OSEBE Z INVALIDNOSTJO

8. Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom, ki imajo obolenja ali okvare lokomotornega sistema, zaradi katerih je vožnja vozila na motorni pogon nevarna.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se lahko z določenimi omejitvami kandidatom ali voznikom z invalidnostjo izdajo po pridobitvi mnenja pristojnega zdravstvenega organa. To mnenje mora temeljiti na zdravstveni oceni zadevnega obolenja ali okvare in po potrebi na praktičnem preizkusu. Navajati mora tudi, katera vrsta spremembe vozila je potrebna in ali mora biti voznik uporabljati ortopedsko napravo, če preizkus spretnosti in ravnanja pokaže, da s tako napravo vožnja ne bi bila nevarna.

- (2) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo vsem kandidatom ali voznikom, ki imajo progresivno kronično bolezen, pod pogojem, da osebo redno pregledujejo zaradi preverjanja, ali je še vedno zmožna popolnoma varno voziti vozilo.

Kadar je invalidnost statična, se vozniška dovoljenja lahko izdajo ali podaljšajo, ne da bi bilo kandidatu treba opravljati redne zdravstvene preglede.

Skupina 2:

- (3) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

KARDIOVASKULARNE BOLEZNI

9. Kardiovaskularna stanja ali bolezni lahko vodijo do nepričakovanega poslabšanja možganskih funkcij, kar pomeni ogrožanje varnosti na cesti. Ta stanja so razlog za uvedbo začasne ali trajne omejitve vožnje.

(1) Pri naslednjih kardiovaskularnih stanjih se lahko vozniška dovoljenja izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom iz navedenih skupin šele po tem, ko je bilo stanje že učinkovito zdravljeno in upoštevano pri oceni pristojnega zdravstvenega organa ter je po potrebi pod rednim zdravniškim nadzorom:

- (a) bradiaritmije (bolezen sinusnega vozla in motnje prevajanja) in tahiaritmije (supraventrikularne in ventrikularne aritmije) z anamnezo sinkope ali sinkopalnih epizod zaradi aritmičnih stanj (velja za skupini 1 in 2);
- (b) bradiaritmije: bolezen sinusnega vozla in motnje prevajanja z atrioventrikularnim (AV) blokom druge stopnje Mobitz II, AV blokom tretje stopnje ali izmeničnim kračnim blokom (velja samo za skupino 2);
- (c) tahiaritmije (supraventrikularne in ventrikularne aritmije) s
 - strukturno boleznijo srca in zlasti trajno ventrikularno tahikardijo (VT) (velja za skupini 1 in 2) ali
 - polimorfno netrajno VT ali z indikacijo za defibrilator (velja samo za skupino 2);
- (d) simptomatska angina pectoris (velja za skupini 1 in 2);
- (e) vsaditev ali zamenjava trajnega spodbujevalnika (velja samo za skupino 2);

- (f) vsaditev ali zamenjava defibrilatorja ali ustrezni ali neustrezni sunek defibrilatorja (velja samo za skupino 1);
- (g) sinkopa (prehodna izguba zavesti in telesne drže, ki običajno nastopi nenadno, kratko traja in spontano izzveni, nastane zaradi globalnega slabšega cerebralnega pretoka krvi, je domnevno refleksnega izvora, neznanega vzroka, brez dokazov za temeljno bolezen srca) (velja za skupini 1 in 2);
- (h) akutni koronarni sindrom (velja za skupini 1 in 2);
- (i) stabilna angina pectoris, če se simptomi ne pojavljajo pri zmerni obremenitvi (velja za skupini 1 in 2);
- (j) perkutana koronarna intervencija (PCI) (velja za skupini 1 in 2);
- (k) kirurška premostitev koronarne arterije z graftom (CABG) (velja za skupini 1 in 2);
- (l) kap/prehodni ishemični napad (TIA) (velja za skupini 1 in 2);
- (m) pomembna stenoza karotidne arterije (velja samo za skupino 2);
- (n) največji premer aorte presega 5,5 cm (velja samo za skupino 2);
- (o) odpoved srca:
 - New York Heart Association (NYHA) I, II, III (velja samo za skupino 1);
 - NYHA I in II, če je iztisna frakcija levega prekata vsaj 35 % (velja samo za skupino 2);
- (p) transplantacija srca (velja za skupini 1 in 2);
- (q) pripomoček za podporo delovanja srca (velja samo za skupino 1);
- (r) operacija zaklopke (velja za skupini 1 in 2);
- (s) maligna hipertenzija (porast sistoličnega krvnega tlaka ≥ 180 mm Hg ali diastoličnega krvnega tlaka ≥ 110 mm Hg, povezan z neizogibno ali progresivno okvaro organov) (velja za skupini 1 in 2);
- (t) krvi tlak razreda III (diastolični krvni tlak ≥ 110 mm Hg in/ali sistolični krvni tlak ≥ 180 mm Hg) (velja samo za skupino 2);
- (u) prirojena bolezen srca (velja za skupini 1 in 2);
- (v) hipertrofična kardiomiopatija, če je brez sinkope (velja samo za skupino 1);
- (w) sindrom dolgega intervala QT s sinkopo, torsade des pointes ali QTc > 500 ms (velja samo za skupino 1).

- (2) Pri naslednjih kardiovaskularnih stanjih se vozniška dovoljenja ne izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom iz naslednjih skupin:
- (a) vsaditev defibrilatorja (velja samo za skupino 2);
 - (b) periferna žilna bolezen – anevrizma prsne in trebušne aorte, kadar je največji premer aorte takšen, da pomeni znatno tveganje za nenadno rupturo in posledično za nenaden dogodek, zaradi katerega posameznik ni sposoben za vožnjo (velja za skupini 1 in 2);
 - (c) odpoved srca:
 - NYHA IV (velja samo za skupino 1),
 - NYHA III in IV (velja samo za skupino 2),
 - (d) pripomočki za podporo delovanja srca (velja samo za skupino 2);
 - (e) bolezen srčne zaklopke z aortno regurgitacijo, aortno stenozo, mitralno regurgitacijo ali mitralno stenozo, če je funkcionalna sposobnost ocenjena na NYHA IV ali v primeru sinkopalnih epizod (velja samo za skupino 1);
 - (f) bolezen srčne zaklopke pri NYHA III ali IV ali z iztisno frakcijo (EF) pod 35 %, mitralno stenozo ali hudo pulmonarno hipertenzijo ali s hudo ultrazvočno opredeljeno aortno stenozo ali aortno stenozo, ki povzroča sinkopo; razen pri popolnoma asimptomatski aortni stenozii, če so izpolnjene zahteve iz obremenitvenega testiranja (velja samo za skupino 2);
 - (g) strukturalne in električne kardiomiopatije – hipertrofična kardiomiopatija z anamnezo sinkope ali kadar sta prisotni dve ali več od naslednjih stanj: debelina stene levega prekata (LV) > 3 cm, netrajna ventrikularna tahikardija, družinska anamneza nenadne smrti (pri sorodniku v prvem kolenu), brez porasta krvnega tlaka pri obremenitvi (velja samo za skupino 2);
 - (h) sindrom dolgega intervala QT s sinkopo, torsade des pointes in $QTc > 500$ ms (velja samo za skupino 2);
 - (i) Brugadaov sindrom s sinkopo ali preprečeno nenadno srčno smrtjo (velja za skupini 1 in 2).

Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo v izjemnih primerih, če je pristojni zdravstveni organ to ustrezno utemeljil v mnenju in če je stanje pod rednim zdravstvenim nadzorom, ki zagotavlja, da je posameznik kljub učinkom zdravstvenega stanja še vedno zmožen varne vožnje vozila.

(3) Druge kardiomiopatije

Tveganje za nenadne dogodke, zaradi katerih posameznik ni sposoben za vožnjo, se oceni pri kandidatih ali voznikih z dobro opisanimi kardiomiopatijami (npr. aritmogeno kardiomiopatijo desnega prekata, spongiformno kardiomiopatijo, kateholaminergično polimorfno ventrikularno tahikardijo ali sindromom kratkega intervala QT) ali z novimi kardiomiopatijami, ki se odkrijejo. Potrebna je temeljita specialistična ocena. Upoštevati je treba prognostične dejavnike posamezne kardiomiopatije.

(4) Države članice lahko omejijo izdajo ali podaljšanje vozniškega dovoljenja kandidatom ali voznikom z drugimi kardiovaskularnimi boleznimi.

SLADOKORNA BOLEZEN

10. Za namene naslednjih točk se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

„huda hipoglikemija“ pomeni, da je potrebna pomoč druge osebe;

„ponavljajoča se hipoglikemija“ pomeni drugo hudo hipoglikemijo v obdobju 12 mesecev.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom s sladkorno boleznijo. Kadar se zdravijo z zdravili z nizkim tveganjem za hipoglikemijo, morajo opraviti redni zdravstveni pregled, ki ustreza vsakemu posameznemu primeru. Kadar se bolezen zdravi z zdravili z visokim tveganjem za hipoglikemijo, ki lahko vplivajo na sposobnost vožnje, se dovoljenje izda ali podaljša na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja in rednih zdravniških pregledov, ki ustrezajo vsakemu primeru, vendar med pregledi ne sme preteči več kot deset let.
- (2) Kandidat ali voznik s sladkorno boleznijo, ki se zdravi z zdravilom, ki lahko povzroči hipoglikemijo, mora dokazati, da razume tveganje hipoglikemije in zna primerno nadzorovati bolezen.

Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom, ki se ne zavedajo dovolj tveganja hipoglikemije.

Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom, ki imajo ponavljajočo se hudo hipoglikemijo, razen če to ni utemeljeno z mnenjem pristojnega zdravstvenega organa in je pod rednim zdravniškim nadzorom. Pri ponavljajoči se hudi hipoglikemiji med budnostjo se dovoljenje ne izda ali podaljša prej kot 3 mesece po zadnji epizodi.

Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo v izjemnih primerih, če je pristojni zdravstveni organ to ustrezno utemeljil v mnenju in če je stanje pod rednim zdravstvenim nadzorom, ki zagotavlja, da je posameznik kljub učinkom zdravstvenega stanja še vedno zmožen varne vožnje vozila.

Skupina 2:

- (3) Vozniška dovoljenja skupine 2 se voznikom s sladkorno boleznijo izdajo/podaljšajo po preučitvi primera. Če se oseba zdravi z zdravilom, ki lahko povzroči hipoglikemijo (to je z inzulinom in nekaterimi tabletami), je treba upoštevati naslednja merila:
- (a) voznik v zadnjih 12 mesecih ni imel nobene hude hipoglikemične krize;
 - (b) voznik pozna vzroke in znake hipoglikemije ter ve, kako se izogniti njenemu pojavu;
 - (c) voznik mora biti sposoben opravljati zadosten nadzor ravni glukoze v krvi, tako da jo redno kontrolira, sicer dvakrat na dan in kadar je to relevantno za vožnjo;
 - (d) voznik mora dokazati, da razume nevarnosti hipoglikemije;
 - (e) sladkorna bolezen ne povzroča nobenih drugih zapletov, ki bi ovirali voznika.

Poleg tega je treba v takšnih primerih dovoljenja izdati na podlagi mnenja pristojnega zdravstvenega organa in rednega zdravniškega pregleda, ki ga je treba opraviti vsaj vsaka tri leta.

- (4) Hudo hipoglikemično krizo v času budnosti, tudi če se ne pojavi med vožnjo, je treba prijaviti ter ponovno oceniti sposobnost voznika za vožnjo.

NEVROLOŠKE BOLEZNI IN SINDROM OBSTRUKTIVNE APNEJE V SPANJU

11. Za kandidate z nevrološkimi boleznimi in obstruktivnim sindromom apneje v spanju se uporabljajo naslednja pravila.

NEVROLOŠKE BOLEZNI

- (1) Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom, ki imajo resno nevrološko bolezen, razen če vloga ni podprta s pooblaščenim zdravniškim mnenjem.

Nevrološke motnje, povezane z boleznimi ali kirurškimi posegi z vplivom na centralni ali periferni živčni sistem, ki vodijo do kognitivnih, senzornih ali motoričnih okvar ter motijo ravnotežje in koordinacijo, je treba ustrezno pretehtati v povezavi z njihovimi funkcionalnimi učinki na vožnjo in tveganji za napredovanje. V takšnih primerih se, kadar obstaja tveganje poslabšanja, izdaja ali podaljšanje dovoljenja lahko obravnava na podlagi rednih presoj.

SINDROM OBSTRUKTIVNE APNEJE V SPANJU

- (2) Za namene naslednjih točk:

„zmeren sindrom obstruktivne apneje v spanju“ ustreza številu apnej in hipopneje na uro (indeks apneja-hipopneja) med 15 in 29;

„hujši sindrom obstruktivne apneje v spanju“ ustreza indeksu apneja-hipopneja 30 ali več, pri čemer sta oba sindroma povezana s pretirano zaspanostjo čez dan.

- (3) Kandidati ali vozniki, pri katerih obstaja sum zmernega ali hujšega sindroma obstruktivne apneje v spanju, se napotijo po nadaljnje pooblaščenim zdravniško mnenje, preden se voziško dovoljenje izda ali podaljša. Lahko se jim tudi odsvetuje vožnjo do potrditve diagnoze.
- (4) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo tistim kandidatom ali voznikom z zmernim ali hudim obstruktivnim sindromom apneje v spanju, ki dokažejo zadosten nadzor nad svojim stanjem ter skladnost z ustreznim zdravljenjem in, če obstaja, izboljšanje zaspanosti, in to potrdijo s pooblaščenim zdravniškim mnenjem.
- (5) Kandidati ali vozniki z zmernim ali hudim sindromom obstruktivne apneje v spanju, ki se zdravijo, redno hodijo na zdravstvene preglede, in sicer v presledkih, ki niso daljši od treh let za voznike skupine 1 oziroma enega leta za voznike skupine 2, da se ugotovi raven skladnosti z zdravljenjem, potreba po nadaljevanju zdravljenja in stalno pazljivo spremljanje stanja.

Nova uvodna izjava:

„(xx) Glede na študije, ki se izvajajo na različnih patologijah, pri katerih obstaja tveganje za prekomerno zaspanost, bi morala Komisija, potem ko bo zaključeno zadostno število študij in bodo te na voljo znanstveni skupnosti, začeti pregled poglavja Priloge III, ki je posvečeno sindromu obstruktivne apneje v spanju.“

EPILEPSIJA

12. Epileptični napadi ali druge nenadne motnje zavesti pomenijo resno nevarnost za varnost na cesti, če se pojavijo pri osebi, ki vozi vozilo na motorni pogon.

Za namene naslednjih točk:

„epilepsija“ pomeni zdravstveno stanje, pri katerem je imela zadevna oseba dva ali več epileptičnih napadov v razmiku manj kot pet let;

„izzvan epileptični napad“ pomeni napad s prepoznavnim vzročnim dejavnikom, ki se mu je mogoče izogniti.

Osebi, ki je imela prvi ali en sam napad ali je izgubila zavest, se vožnja odsvetuje. V tem primeru se zahteva poročilo specialista, v katerem je določeno obdobje prepovedi vožnje in se zahtevajo nadaljnji ukrepi.

Izjemno pomembno je ugotoviti specifičen epileptičen sindrom osebe in vrsto napada, da se lahko ustrezno oceni sposobnost osebe za varno vožnjo (vključno s tveganjem nadaljnjih napadov) ter začne ustrezno zdravljenje. To opravi nevrolog.

Skupina 1:

- (1) Vozniki z epilepsijo iz skupine 1 opravljajo redne preglede, na katerih se ugotavlja njihova sposobnost za vožnjo, dokler vsaj pet let nimajo nobenega napada.

Osebe z epilepsijo ne izpolnjujejo pogojev za neomejeno dovoljenje, dokler niso bile najmanj pet let brez napadov. [...]

- (2) Izzvan epileptični napad: kandidata, ki je imel epileptični napad, ki ga je izzval prepoznavni sprožilni dejavnik, za katerega ni verjetno, da se bo ponovil med vožnjo, se lahko razglasi za sposobnega za samostojno vožnjo na podlagi mnenja nevrologa (ocena je, če je to ustrezno, v skladu z drugimi zadevnimi deli Priloge III – npr. v primeru alkohola ali druge komorbidnosti).
- (3) Prvi ali en neizzvan napad: Kandidat, ki je imel prvi neizzvan epileptični napad, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo po preteku šestih mesecev brez napada, če je zdravnik ustrezno ocenil njegovo stanje. Nacionalni organi lahko voznikom s priznanimi dobrimi prognozičnimi kazalci vožnjo dovolijo že pred tem rokom.
- (4) Drugi primeri izgube zavesti: Izguba zavesti se oceni glede na tveganje njene ponovitve med vožnjo.
- (5) Epilepsija: Vozniki ali kandidati se lahko razglasijo za sposobne za vožnjo po preteku enega leta brez napadov.
- (6) Napadi, ki se pojavljajo izključno med spanjem: Kandidat ali voznik, ki ni nikoli imel napadov, razen napadov v spanju, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo, če vzorec napadov ostane nespremenjen vsaj toliko časa, ko je predpisano za obdobje brez epileptičnih napadov. Če se napadi pojavijo med budnostjo, se za izdajo dovoljenja zahteva obdobje enega leta brez ponovnega napada (glej „Epilepsija“ v točki 12.(5)).
- (7) Napadi, ki ne vplivajo na stanje zavesti ali sposobnost ukrepanja: Kandidat ali voznik, ki nikoli ni imel napada, razen napadov, za katere je izrecno dokazano, da ne vplivajo na stanje zavesti in ne povzročajo nobenih funkcionalnih nezmožnosti, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo, če vzorec napadov ostane nespremenjen vsaj toliko časa, ko je predpisano za obdobje brez epileptičnih napadov. Če se pojavijo kakršni koli drugi napadi, se za izdajo dovoljenja zahteva obdobje enega leta brez ponovnega napada (glej „Epilepsija“ v točki 12(5)).
- (8) Napadi, ki se pojavijo, ker je zdravnik odredil spremembo protiepileptičnih zdravil ali zmanjšal njihov odmerek: bolniku se lahko vožnja odsvetuje od prenehanja jemanja zdravil do izteka šestih mesecev po prekinitvi zdravljenja. Napadi, ki se pojavijo v času spremembe zdravil ali prenehanja jemanja zdravil po nasvetu zdravnika, zahtevajo trimesečno prepoved vožnje, če začne oseba ponovno jemati zdravila, ki so bila prej učinkovita.
- (9) Po operativnem zdravljenju epilepsije: glej „Epilepsija“ pod točko 12.(5).

Skupina 2:

- (10) Kandidat ne sme jemati zdravil enako dolgo, kot je predpisano za obdobje brez napada. Opraviti mora ustrezne zdravniške preglede. Obsežna nevrološka preiskava ne sme pokazati nobenih resnejših nepravilnosti v možganih, elektroencefalogram pa ne sme pokazati nobenih epileptiformnih aktivnosti (EEG). Po akutni epizodi je treba opraviti EEG in ustrezno nevrološko oceno.
- (11) V primeru izzvanega epileptičnega napada zaradi prepoznavnega vzročnega dejavnika je treba predložiti ugodno nevrološko poročilo, ki potrjuje najmanj enoletno obdobje brez napada in vključuje elektroencefalografsko oceno. Upoštevati je treba tudi druge oddelke te priloge. V primeru strukturnih poškodb možganov s povečanim tveganjem za pojav epileptičnih napadov se njihov obseg oceni z nevrološkim poročilom.
- (12) Prvi ali en neizzvan napad: Kandidat, ki je imel prvi neizzvan epileptični napad, se lahko razglasi za sposobnega za vožnjo po petih letih brez ponovnih napadov brez jemanja protiepileptičnih zdravil, če je bil ustrezno nevrološko pregledan. Nacionalni organi lahko voznikom s priznanimi dobrimi prognozičnimi kazalci vožnjo dovolijo že pred tem rokom.
- (13) Drugi primeri izgube zavesti: Izguba zavesti se oceni glede na tveganje njene ponovitve med vožnjo. [...]
- (14) Epilepsija: Oseba 10 let ni imela nobenih napadov brez jemanja protiepileptičnih zdravil. Nacionalni organi lahko voznikom s priznanimi dobrimi prognozičnimi kazalci vožnjo dovolijo že pred tem rokom. To velja tudi v primerih „juvenilne epilepsije“.

Nekatere motnje (npr. okvare arterij in ven ali možganske krvavitve) pomenijo povečano tveganje napadov, tudi če se napadi še niso pojavili. V takem primeru mora stanje oceniti pristojni zdravniški organ. [...]

DUŠEVNE MOTNJE

13. Za kandidate ali voznike duševnimi motnjami ali intelektualno oviranostjo se uporabljajo naslednja pravila.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom, ki trpijo zaradi:
 - (a) resne duševne motnje, bodisi prirojene ali pridobljene zaradi bolezni, šoka ali nevrokirurških operacij;

- (b) resne intelektualne oviranosti;
- (c) resnih vedenjskih težav, vedenjskih težav zaradi staranja ali osebnostnih motenj, ki vodijo v resno poslabšanje razsodnosti, vedenja ali prilagodljivosti, razen če je njihova vloga podprta s pooblaščenim zdravniškim mnenjem in po potrebi z rednimi zdravstvenimi pregledi. Upoštevati bi bilo treba predhodno obdobje remisije.

Skupina 2:

- (2) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

ALKOHOL

- 14. Uživanje alkohola pomeni veliko nevarnost za varnost na cesti. Glede na razsežnost tega problema mora biti zdravniška stroka zelo pazljiva.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom, ki so odvisni od alkohola ali nezmožni, da bi se vzdržali pitja in vožnje.

Po dokazanem obdobju abstinence se voziška dovoljenja lahko izdajo ali podaljšajo, pod pogojem da se za kandidate ali voznike izda pooblaščno zdravniško mnenje in da imajo v določenem obdobju redne zdravniške preglede.

- (1a) Vozniška dovoljenja se lahko izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom, ki so odvisni od alkohola ali se ne morejo vzdržati pitja in vožnje, pod pogojem, da se uporabljajo tehnologije, ki omogočajo izravnavo odvisnosti (na primer obvezna uporaba alkoholne zapore), in da ima voznik redne preglede zaradi nadaljnje obravnave za rešitev problema odvisnosti oziroma nezmožnosti, da se vzdrži pitja med vožnjo. Če se dokaže obdobje abstinence, se lahko voziška dovoljenja izdajo ali podaljšajo brez uporabe take tehnologije, pod pogojem da se za voznika izda pooblaščno zdravniško mnenje in da ima v določenem obdobju redne zdravniške preglede. Redni zdravstveni pregledi se lahko izvajajo med uporabo takih tehnologij ali po njej ali oboje.

Skupina 2:

- (2) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

DROGE IN ZDRAVILA

15. Za droge in zdravila se uporabljajo naslednja pravila.

Zloraba:

- (1) Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom, ki so odvisni od psihotropnih snovi ali ki od takšnih snovi niso odvisni, vendar niso pripravljeni ali se ne morejo vzdržati uživanja teh substanc med vožnjo, ne glede na zahtevano kategorijo dovoljenja.

Redna uporaba:

Skupina 1:

- (2) Vozniška dovoljenja se ne izdajo ali podaljšajo kandidatom oziroma voznikom, ki v kateri koli obliki redno uživajo psihotropne snovi, ki lahko ovirajo zmožnost varne vožnje, če so zaužite količine takšne, da škodljivo vplivajo na vožnjo. To velja za vsa druga zdravila ali kombinacije zdravil, ki ovirajo psihično ali fizično sposobnost za vožnjo.

Skupina 2:

- (3) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

LEDVIČNE OKVARE

16. Za kandidate z ledvičnimi okvarami se uporabljajo naslednja pravila.

Skupina 1:

- (1) Vozniška dovoljenja se kandidatom oziroma voznikom, ki imajo resno ledvično okvaro in posledično bistveno omejeno fizično sposobnost, izdajo ali podaljšajo na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja in rednih zdravstvenih pregledov.

Skupina 2:

- (2) Razen v izjemnih primerih, ki so pravilno utemeljeni s pooblaščenim zdravniškim mnenjem, in na podlagi rednih zdravstvenih pregledov se zdravniška dovoljenja ne izdajo ali podaljšajo kandidatom ali voznikom, ki imajo resno ali ireverzibilno ledvično okvaro.

RAZNE DOLOČBE

17. Naslednje določbe se obravnavajo kot razne.

Skupina 1:

- (1) Kandidatom oziroma voznikom s presajenim organom ali umetnim vsadkom, ki vpliva na zmožnost vožnje, se vozniška dovoljenja smejo izdati ali podaljšati na podlagi pooblaščenega zdravniškega mnenja in po potrebi rednih zdravstvenih pregledov.

Skupina 2:

- (2) Pristojen zdravstveni organ mora ustrezno pretehtati dodatna tveganja in nevarnosti, povezana z vožnjo vozil, ki jih zajema opredelitev te skupine.

Na splošno se vozniška dovoljenja ne izdajo ali podaljšajo nobenemu kandidatu ali vozniku s kakršno koli motnjo, ki ni omenjena v točkah te priloge, vendar bi lahko imela ali ima za posledico funkcionalno nezmožnost, ki vpliva na varnost za volanom, razen če vloge ne podpira pooblaščenno zdravniško mnenje in po potrebi redni zdravstveni pregledi.

PRILOGA IV

MINIMALNA MERILA ZA OSEBE, KI VODIJO PRAKTIČNI DEL VOZNIŠKEGA IZPITA

1. **Zahtevana usposobljenost člana izpitne komisije**
 - (1) Oseba, pooblaščenca za praktično oceno kandidatove izvedbe vožnje v vozilu na motorni pogon, mora imeti znanje, spretnosti in izkušnje, povezane s temami iz točk 1.(2) do 1.(6).
 - (2) Usposobljenost člana izpitne komisije mora biti primerna za oceno kandidatove izvedbe vožnje za kategorijo voznškega dovoljenja, za katero opravlja voznški izpit.
 - (3) Znanje in razumevanje vožnje in ocenjevanja:
 - (a) teorija ravnanja pri vožnji v prometu;
 - (b) zaznavanje nevarnosti in izogibanje nesrečam;
 - (c) učni program, na katerem temeljijo merila za voznške izpite;
 - (d) zahteve v zvezi z voznškim izpitom;
 - (e) ustrezna cestnoprometna zakonodaja, vključno z ustreznimi zakoni Unije in nacionalnimi zakoni ter razlagalnimi smernicami;
 - (f) teorija in tehnike ocenjevanja;
 - (g) obrambna vožnja.
 - (4) Ocenjevalne sposobnosti:
 - (a) zmožnost natančnega opazovanja, spremljanja in ocene celotne kandidatove izvedbe vožnje, zlasti:
 - (b) pravilna in natančna prepoznava nevarnih situacij;
 - (c) natančna določitev vzroka in verjetne posledice teh situacij;
 - (d) raven usposobljenosti in prepoznavanje napak;
 - (e) enotnost in doslednost pri ocenjevanju;
 - (f) hitro zbiranje informacij in izvleček ključnih točk;
 - (g) predvidevanje in prepoznavanje morebitnih problemov ter oblikovanje strategije za njihovo rešitev;
 - (h) zagotavljanje pravočasne in konstruktivne povratne informacije.

- (5) Osebne vozniške spretnosti:
- oseba, pooblaščenca za vodenje praktičnega dela voznškega izpita za določeno kategorijo voznškega dovoljenja, mora biti sposobna to vrsto motornega vozila voziti po dosledno visokih merilih.
- (6) Kakovost storitve:
- (a) opredeli in obvesti kandidata, kaj lahko pričakuje med preizkusom;
 - (b) izraža se jasno, pri tem pa izbere vsebino, slog in jezik, prilagojen navzočim in kontekstu, ter odgovarja na vprašanja kandidatov;
 - (c) zagotovi jasne povratne informacije o rezultatih preizkusa;
 - (d) do kandidatov se vede spoštljivo in brez razlikovanja.
- (7) Poznavanje tehničnih in fizikalnih značilnosti vozil:
- (a) poznavanje tehničnih značilnosti vozila, kot so krmilni sistem, pnevmatike, zavore, luči, zlasti za motorna kolesa in težka vozila;
 - (b) varnost natovarjanja;
 - (c) poznavanje fizikalnih značilnosti vozil kot so hitrost, trenje, dinamika, energija.
- (8) Vožnja z nizko porabo goriva/energije in prijazna do okolja.

2. Splošni pogoji

- (1) Član izpitne komisije za kategorijo B:
- (a) mora imeti vozniško dovoljenje kategorije B vsaj tri leta;
 - (b) mora imeti vsaj 23 let;
 - (c) uspešno mora zaključiti osnovno kvalifikacijo iz točke 3 te priloge, nato pa spoštovati predpise o zagotavljanju kakovosti in rednem usposabljanju iz točke 4 te priloge;
 - (d) mora imeti končano poklicno izobraževanje, ki vodi najmanj do zaključka ravni 3 po mednarodni standardni klasifikaciji izobrazbe (ISCED)¹⁸;
 - (e) ne sme hkrati opravljati dela inštruktorja vožnje v avtošoli.

¹⁸ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29)

- (2) Član izpitne komisije za druge kategorije:
- (a) mora imeti vozniško dovoljenje zadevne kategorije ali enakovredno znanje, pridobljeno z ustrežno poklicno kvalifikacijo;
 - (b) uspešno mora zaključiti osnovno kvalifikacijo iz točke 3 te priloge, nato pa spoštovati predpise o zagotavljanju kakovosti in rednem usposabljanju iz točke 4 te priloge;
 - (c) pred tem je moral biti vsaj tri leta kvalificiran član izpitne komisije za kategorijo B; to obdobje se sme opustiti, če zadevni član izpitne komisije lahko predloži dokaze o:
 - (i) vsaj petletnih voznških izkušnjah za zadevno kategorijo ali
 - (ii) teoretični in praktični oceni voznške sposobnosti, ki ustreza višjim merilom, kakor so potrebna za pridobitev voznškega dovoljenja, s čimer ta zahteva postane nepotrebna;
 - (d) mora imeti končano poklicno izobraževanje, ki vodi najmanj do zaključka ravni 3 po mednarodni standardni klasifikaciji izobrazbe (ISCED);
 - (e) ne sme hkrati opravljati dela inštruktorja vožnje v avtošoli.
- (3) Ekvivalentnosti
- (a) Države članice lahko člana izpitne komisije pooblastijo, da vodi voznške izpite za kategorije AM, A1, A2 in A po uspešnem zaključku osnovne kvalifikacije iz točke 3 za eno od teh kategorij.
 - (b) Države članice lahko člana izpitne komisije pooblastijo, da vodi voznške izpite za kategorije C1, C, D1 in D po uspešnem zaključku osnovne kvalifikacije iz točke 3 za eno od teh kategorij.
 - (c) Države članice lahko člana izpitne komisije pooblastijo, da vodi voznške izpite za kategorije BE, C1E, D1E in DE po uspešnem zaključku osnovne kvalifikacije iz točke 3 za eno od teh kategorij.

3. Osnovna kvalifikacija

(1) Osnovno usposabljanje

- (a) Preden je oseba pooblaščen za vodenje vozniških izpitov, mora zadovoljivo zaključiti tak program usposabljanja, ki ga predpiše država članica, s katerim doseže usposobljenost iz točke 1.
- (b) Države članice določijo, ali se vsebina določenega programa usposabljanja navezuje na pooblastilo za vodenje praktičnega dela vozniškega izpita za eno kategorijo vozniškega dovoljenja ali več.

(2) Preizkusi

- (a) Preden je oseba pooblaščen za vodenje vozniških izpitov, mora izkazati zadovoljivo raven znanja, razumevanja, spretnosti in sposobnosti v zvezi s temami, naštetimi v točki 1.
- (b) Države članice opravljajo postopek preverjanja, s katerim se na pedagoško ustrezen način oceni usposobljenost osebe iz točke 1, zlasti točke 1.(4). Postopek preverjanja je dostopen¹⁹ in vključuje teoretični in praktični del. Po potrebi se lahko uporabi računalniško ocenjevanje. Podrobnosti glede vrste in trajanja preizkusov in ocenjevanja v okviru postopka preverjanja določi vsaka država članica posebej.
- (c) Države članice določijo, ali se vsebina določenega preverjanja navezuje na pooblastilo za vodenje praktičnega dela vozniškega izpita za eno kategorijo vozniškega dovoljenja ali več.

4. Zagotavljanje kakovosti in redno usposabljanje

(1) Zagotavljanje kakovosti

- (a) Države članice imajo veljavne predpise za zagotavljanje kakovosti, ki so namenjeni ohranjanju meril, ki jih morajo izpolnjevati člani izpitne komisije.
- (b) Predpisi za zagotavljanje kakovosti naj bi vključevali nadzor nad člani izpitne komisije pri delu, njihovo nadaljnje usposabljanje in ponovno akreditacijo, stalen poklicni razvoj in redni pregled rezultatov vozniških izpitov, ki so jih vodili.

¹⁹ V skladu z zahtevami glede dostopnosti iz evropskega akta o dostopnosti (Direktiva (EU) 2019/882 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve).

- (c) Države članice zagotovijo, da se pri vsakem članu izpitne komisije s pomočjo predpisov za zagotavljanje kakovosti iz točke 4.(1)(b) opravi letni nadzor. Poleg tega države članice zagotovijo, da se vsak član izpitne komisije vsakih pet let opazuje pri vodenju vozniškega izpita, in sicer je najkrajše obdobje opazovanja vsaj pol dneva, s čimer se omogoči opazovanje vodenja več izpitov. Če se odkrijejo težave, je treba sprejeti ukrepe za njihovo odpravo. Oseba, ki izvaja nadzor, mora za to imeti pooblastilo države članice.
 - (d) Države članice lahko v primeru, ko je član izpitne komisije pooblaščen za vodenje voznških izpitov za več kot eno kategorijo, določijo, da izpolnjevanje zahtev nadzora v zvezi z izpiti za eno kategorijo izpolnjuje zahtevo za več kot eno kategorijo.
 - (e) Dejavnost voznškega preverjanja spremlja in nadzoruje organ, ki ga pooblasti država članica, da se tako zagotovi pravilna in dosledna uporaba ocenjevanja.
- (2) Redno usposabljanje
- (a) Države članice zagotovijo, da za ohranjanje pooblastila člani izpitne komisije ne glede na število kategorij, za katere so akreditirani, opravijo:
 - (i) vsaj štiridnevno predpisano redno usposabljanje v obdobju dveh let, s katerim:
 - ohranijo in obnovijo potrebno znanje in ocenjevalne spretnosti;
 - [...] razvijejo nova znanja, ki so postala bistvenega pomena za opravljanje njihovega poklica;
 - se poskrbi, da član izpitne komisije še naprej vodi izpite v skladu s pravičnimi in enotnimi merili;
 - (ii) vsaj petdnevno redno usposabljanje v obdobju petih let, da razvijejo in ohranijo potrebne praktične voznške spretnosti.
 - (b) Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi poskrbijo za posebno usposabljanje za tiste člane izpitne komisije, za katere se je med veljavnim sistemom za zagotavljanje kakovosti ugotovilo, da pri delu delajo resne napake.
 - (c) Vrsta rednega usposabljanja ima lahko obliko navodil, usposabljanja v razredu, klasičnega ali elektronskega učenja, opravi pa se lahko posamezno ali v skupini. Vključuje lahko takšno ponovno akreditacijo meril, ki se zdi primerna državam članicam.

- (d) Države članice lahko v primeru, ko je član izpitne komisije pooblaščen za vodenje vozniških izpitov za več kot eno kategorijo, določijo, da izpolnjevanje zahtev rednega usposabljanja v zvezi z izpiti za eno kategorijo izpolnjuje zahtevo za več kot eno kategorijo, pod pogojem, da je izpolnjena zahteva iz točke 4.(2)(e).
- (e) Če član izpitne komisije v obdobju 24 mesecev ni vodil izpitov za določeno kategorijo, mora biti pred začetkom opravljanja vozniških izpitov za to kategorijo ponovno primerno ocenjen. Ponovno ocenjevanje se opravi kot del zahteve iz točke 4.(2)(a).

5. Pridobljene pravice

- (1) Države članice lahko dovolijo osebam, ki so bile pooblaščen za vodenje vozniških izpitov neposredno pred 19. januarjem 2013, da še naprej vodijo vozniške izpite, ne glede na to, da niso bile pooblaščen v skladu s splošnimi pogoji iz točke 2 ali postopkom osnovne kvalifikacije iz točke 3.
- (2) Pri teh članih izpitne komisije se kljub temu izvaja redni nadzor in predpisi za zagotavljanje kakovosti iz točke 4.

PRILOGA V

MINIMALNE ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE IN PREIZKUŠANJE VOZNIKOV ZA KOMBINACIJE, BIVALNA VOZILA IN TEŽKA REŠEVALNA VOZILA, KOT SO OPREDELJENI V ČLENU 6(1), TOČKA (C), DRUGA ALINEA, DRUGI PODODSTAVEK

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za:
 - (a) odobritev in nadzor usposabljanja iz člena 10(1), točka (d), ali
 - (b) organiziranje preizkusa spretnosti in ravnanja iz člena 10(1), točka (d).

A. Kombinacije

1. Usposabljanje voznika traja najmanj 7 ur.
2. Vsebina usposabljanja voznika:

usposabljanje voznika zajema znanje, spretnosti in ravnanje, kakor so opisani v točkah 2 in 7 Priloge II. Posebna pozornost se nameni dinamiki gibanja vozil, varnostnim merilom, vlečnemu vozilu in priklopniku (mehanizem sklapljanja), pravilni obremenitvi in varnostni opremi.

Praktični del vključuje naslednje vaje: pospeševanje, zmanjševanje hitrosti, vzvratno vožnjo, zaviranje, pot ustavljanja, menjavo pasov, zaviranje/umikanje, zamenjavo priklopnika, odklop in ponoven priklop priklopnika na motorno vozilo, parkiranje.

Vsak udeleženec usposabljanja mora opraviti praktični del in mora izkazati svoje spretnosti in ravnanje na javnih cestah.

Kombinacije vozil, ki se uporabljajo pri usposabljanju, sodijo v kategorijo vozniškega dovoljenja, za katerega so zaprosili udeleženci.

3. Trajanje in vsebina preizkusa spretnosti in ravnanja

Dolžina preizkusa in prevožena razdalja morata zadostovati za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 2.

B. Bivalna vozila in težka reševalna vozila

1. Usposabljanje voznika traja najmanj 7 ur in se lahko organizira na javnih cestah ali avtomobilskih poligonih.

2. Vsebina usposabljanja voznika:

usposabljanje voznika zajema znanje, spretnosti in ravnanje, kakor so opisani v točki 2 in, kar zadeva kategorijo C1, točki 8 Priloge II. Posebna pozornost se nameni dinamiki gibanja vozil, varnostnim merilom, pravilni obremenitvi in varnostni opremi.

Praktični del vključuje naslednje vaje: pospeševanje, zmanjševanje hitrosti, vzvratno vožnjo, zaviranje, pot ustavljanja, menjavo pasov, zaviranje/umikanje, parkiranje.

Vozila, ki se uporabljajo pri usposabljanju, sodijo v kategorijo vozniškega dovoljenja, za katerega so zaprosili udeleženci.

3. Trajanje in vsebina preizkusa spretnosti in ravnanja

Dolžina preizkusa in prevožena razdalja morata zadostovati za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 2.

PRILOGA VI

MINIMALNE ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE VOZNIKA IN PREIZKUŠANJE ZA MOTORNA KOLESNA IZ KATEGORIJE A (POSTOPNI DOSTOP)

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za:
 - (a) odobritev in nadzor usposabljanja iz člena 10(1), točka (c), ali
 - (b) organiziranje preizkusa spretnosti in ravnanj iz člena 10(1), točka (c).
2. Usposabljanje voznika traja najmanj 7 ur.
3. Vsebina usposabljanja voznika:

usposabljanje voznika vsebuje vse vidike, zajete v točki 6 Priloge II;

Vsak udeleženec usposabljanja opravi praktični del in izkaže svoje spretnosti in ravnanje na javnih cestah.

motorna kolesa, ki se uporabljajo pri usposabljanju, sodijo v kategorijo vozniškega dovoljenja, za katerega so zaprosili udeleženci.
4. Trajanje in vsebina preizkusa spretnosti in ravnanja

Dolžina preizkusa in prevožena razdalja morata zadostovati za oceno spretnosti in ravnanja iz točke 3 te priloge.